БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 265 (8790)
НОЯБРИИН 11 ВТОРНИК
1958 он
Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизмын замаар дабшаһан хүн түрэлтэнэй хүдэлөөе һаатуулжа шадаха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй, манай хэрэг илагдашагүй. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубаарал-га социализмын аша туһада илажа, хэтэ мүнхэдөө, бусалтагүй-гөөр хубилаа.

(Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн һайндэртэ нүхэр А. И. Микоянай хэһэн элидхэлһээ).

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН 41 ЖЭЛЭЙ ОЙ

1958 оной ноябриин 6-да Москвагай Соведэй баярай заседани дээрэ нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэһэн элидхэл

...эдүүд! Агууехэ Октябриин социалистическэ ре...иин 41 жэлэй ойе һайндэрлэхэ зуураа, совет ...бухы түрүү хүн түрэлтэн дэлхэй дээрэхи социа...н түрүүшын ороной алдарта һайхан илалта...е тэмдэглэнэ.

...ехэ Октябриин илаһан үдэр манай ороной, ...арадай ажабайдалда, дэлхэйн коммунистиче...лон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эгээн ...хамшагта үдэр гэжэ тоологдохо ёһоороол тоо...ю. Энэнь яһала ойлгосотой. Агууехэ ...риин социалистическэ революци эб найрамда...лөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө ...дэнь бүхы хүн түрэлтэндэ сэхэ зам табижа ...байна.

...ай бодото засагай, социалистическэ демокра...үгжэлтэ, Советскэ Союз дотор ажаһуудаг сү...ацанууд болон арад зоной эбдэршэгүй харил...холбоон, манай гүрэнэй экономическа ...адалай үзэгдөөгүй түргэнөөр ургалта, наука, ..., соёл культура болон искусствын мүнөө бүгэ...мэдэрэгдэһэн дэбжэлтэ, советскэ хүнүүдэй ма...ьна ажана байдалай таһалгаряагүйгөөр дээшэ...—эдэ бүгэдэ Октябриин революциин бодото ...н мүн болоно.

...олюциин агууехэ илалтануудай нэгэн, тэрэшэ...онийе социалистическэ ёһоор шэнэдхэн бай...н үедэ хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо ба...ай ашаар туйлагдаһан илалтануудай шиидхэ...а шанартай эрхэ байдалай нэгэн хадаа оло...н шадабаряа үргэнөөр гаргаха, оюун бэлигээ ...ргэнөөр хүгжөөхэ талаар үүсхэл эдэбхеэ гар...нь һаад хэжэ байһан юумэнүүдые шууд сэхээр ...лга мүн болоно.

...олюциин үедэ олониитэ арад зон олониитын шэ...им тогтоон байгуулхын тулада хэзээ хэзээнэй...эдэбхитэйгээр ябуулга хэдэг юм гэжэ Октяб...революциин агууехэ эмхидхэгшэ, вождь Влади...льич Ленинэй хэлэһэн үгэнүүд үнэхөөрөөл зү...рид хаража хэлэһэн үгэнүүд байгаа. Тиихэдээ, ...вые революционно ёһоор шэнэдхэн байгуул...олониитын зохёохы үүсхэл шадабарийе зорюул...эгтэ Октябриин бүри урда тээ партийе Ленин ...аг һэн.

...олониитын революционно үүсхэл эдэбхийе уряа ...нуудай хододоо түрүүлжэ ябахын тулада, мүн ...демократическа, социалистическэ үзэл сур...һүр жабхалантай, түгэлдэр һайхан ...е харуулха, эрид шууд туйлагдаха, хү...алта тээшэ эгээн дүтын, эгээн богони ...руулха гэрэлтэ одон боложо үгэхын тулада ре...юнно партинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдын...рилгые бүри үргэнөөр, бүри зоримгойгоор шу...сагтань табиха ёһотой» гэжэ «Демократическа ...юцида социал-демократиин хоёр тактика» гэһэн ...оогоо Ленин бэшээ һэн. (Зохёолнуудай 9-дэхи ...3—94-дэхи нюурнууд).

...өө оронойнгоо ябажа гараһан замые эрьен харахадаа, манай парти ленинскэ захяа заабаринуудые дүүргэһэндээ омогорхожо, мүн революциин амжалтануудай бэхидхэгдэжэ, арьбадхагдаһанда, ажалша арад зоной зохёохы үүсхэл эдэбхиин үргэн ехээр хүгжэжэ байһанда омогорхожо шадаха байна.

Засагай түлөө тэмсэхэдээ, социализм байгуулхадаа, тэрэнэй илалтануудые хамгаалхадаа олониитын тон шухала аша туһада, общиствын хүгжэлтын шухала эрилтэнүүдтэ тааруу зорилгонуудые, уряа лозунгнуудые парти хододоо табидаг байгаа. Эгээл тиимэһээ эдэ зорилго, уриануудынь хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, интеллигенциин—бүхы арадай зохёохы шэнэ шэнэ үүсхэл, ажалай эдэбхи хэшээл болон, революционно хүсые хододоо бадаруулдаг байна бшуу.

Совет арад асари ехэ илалта туйлаһандаа, замыень гэрэлтүүлэн заадаг, коммунизм тээшэ эгээн богони, үнэн зүб зам заажа үгэдэг Коммунистическэ партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй хүтэлбэрилхы, залан ударидахы үүргын үмэнэ уялгатай.

Парти арад хоёрой дура зориг болон хүсэл эрмэлзэлэйнь нэгэн адли байдаг, партиин уриануудые олониитын халуунаар дэмжэдэг байһан ушар манай илалтануудай найдамтай эрхэ нүхэсэл мүн болоно.

Революциин үедэ бии болоһон совет, большевик гэжэ үгэнүүд Октябрьһаа хойшо бүхы дэлхэй дээрэ ойлгосотой боложо, хамаг бүхы хэлэнүүд дээрэ хэлэгдэдэг болоо, эб найрамдал, хани барисаан гэһэн үгэнүүд шэнэ удхатайгаар дуулдадаг болоо. Советскэ наука, техникын агууехэ туйлалтын һүлдэ тэмдэг болгошо хэмэл одон гэжэ советскэ үгые дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы заха буланда мүнөө мэдэдэг болонхой.

Манай ханинар гэжэ тоолохоор бэшэшье хүнүүд совет арадай түүхэдэ үзэгдөөгүй амжалтануудые мүнөө мэдэрдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, Америкын журналистнууд Пирсон болон Андерсон США-да энэ оной октябрьда хэблэн гаргаһан ном соогоо ингэжэ бэшэнэ: «Россин гар тэргэ түлхидэг сагһаа гаража, атомай хүсэ хэрэглэдэг үедэ ороһониинь мүнөөнэй үе сагай гайхамшагта ушар болоно!».

Энээниие зүбшөөхэ зуураа, дэлхэй дээрэ боложо байһан шэнэ гайхамшагта ушарые—социалистическэ оронуудай агууехэ харилсаа холбооной тогтоһон, социалистическэ оронуудай—Хитадай, Чехословакиин, Польшын, Болгариин, Румыниин, Венгриин, Германиин Демократическа Республикын, Албаниин, Монгол Арадай Республикын, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын асари ехэ амжалта туйлаһан гайхамшагта ушарые обеёронгүй гараха аргагүй байна. Түүхын жама ёһон гээшэ иимэл даа.

Манай һайндэрэй боложо байхада, бидэнтэй хамта Агууехэ Октябриин үдэрые һайндэрлэжэ байһан социалистическэ бүхы оронуудай ажалшадта, хилын саанахи манай бүхы ханинарта бидэнэр ахадүүгэй амаршалга хүргөөд, амжалта туйлахыень хүсэнэбди.!

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ туйлаһан шэнэ илалтануудай жэл

...ай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө ...дэ 1958 ондо шэнэ илалтанууд туйлагдаа. Ком...тическэ партиин хүтэлбэреэр совет арадаймнай ...ябуулгынгаа бүхы һалбаринуудта гайхамшаг...алтануудые туйлаһыень оронойнгоо үйлэдбэ...н хүсые саашадань дэбжээхын түлөө, коммуниз...материально-техническэ хүсэн түгэлдэр база ...лхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байһыень ...элэй дүнгүүд гэршэлэн харуулна.

...иалистическэ промышленность, хамагай тү..., тэрэнэй үндэһэ һуури болгошо хүндэ индуст...нөө жэлдэ урдынхидаал адляар тон түргэнөөр ...э. Промышленна продукци бүтээн гаргаха гүрэ...үсэб 1958 оной 10 һарын турша соо 103 үлүүтэй ...нт дүүргэгдээ. Энэ хадаа үнгэрэгшэ жэлэй энэ ...идэ орходоо 10 процентээр ехэ. Промышленнос...ол шухала продукци үйлэдбэрилхэ түсэб дүүр...эн, үлүүлэн дүүргэгдэһэн байха юм.

...өө жэлдэ промышленна продукци үйлэдбэрил...ансахан ургалтань 1913 ондо хаанта Россин ...дээрээ бүтээһэн юумэһээ: электроэнергеэр 12 ..., нефтеэр—1,5 үлүүтэй дахин, цементээр—3 да...э байна. Советскэ Союз революциин урда тээ...оссин бүтээжэ гаргадаг промышленна продук...орходоо. 36 дахин ехэ продукци мүнөө бүтээжэ ...на. Бүхы 1913 он соо бүтээгдэһэнэй шэнээн про...енна продукци мүнөө манай орон дотор 10 үдэр ...бүтээн гаргагдадаг болоо. Тиихэдэ Англи 1913 ...ндо орходоо оройдоол 1,8 дахин, Америкын Хол... Штадууд—4,1 дахин ехэ продукци үнгэрэгшэ ...гаргаһан байгаа. Энэ ушар социалистическэ ...ын арсашагүй булюу һайн байһые эли тодоор ...энэ бэшэ гү?

...элэй табанжэлэй турша соо Советскэ Союзда ...шленна продукци үйлэдбэрилгэ 70 процентээр ...эн байна. Хэрбээ табанжэлэй турша соо продук...элэдбэрилгын дунда зэргын ургалта манайда ...бүри 11,2 процент болоһон байгаа гээшэ һаа, ...да түрүүшын гурбан жэл соо (1954—1956) 7 ...ентээр нэмээд, үйлэдбэринь энэ хэмжээндээ тогто...аад, 1957 оной сентябрьһаа эхилэн үйлэдбэ...ээр хороод, мүнөө промышленна продукци үй...рилгэнь 1953 оной хэмжээе оройдоол 2 процен...лүүлнэ. Кризисэй боложо байһан дээрэһээ хүсэд ...үдэр соо ажаллагшадые тоологүй һаа, 5 мил...үлүүтэй хүдэлмэришэн оройдоошье ажал хү...ригүй болонхой.

...э тоонуудые дурдангүй гаража болохогүй бай...рбан хоёр һарын турша соо (үнгэрэгшэ жэлэй ...брьһаа энэ жэлэй август хүрэтэр) урда жэлэй ...ынхитэй сасуулхада, США-да кризисһээ уламжалан, булад хайлуулга 32,8 миллион тонноор хороһон байгаа һаань, манайда 3,6 миллион тонноор нэмээ; США-да нүүрһэ малтан абалгын 82,3 миллион тонно хороһон байгаа һаань, манайда 33,9 миллион тонноор ехэ болоо; США-да нефть гарган абалгын 32 миллион тонноор бага болоһон байгаа һаань, СССР-тэ 15,6 миллион тонноор нэмэһэн байна.

Англиин, Баруун Европын бусад олонхи оронуудай экономическа байдал һүүлэй үедэ элитээр муудаһан байха юм.

Продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар капиталистическэ гол оронуудые хүсэхэ, ахин гараха гэһэн СССР-эй гол экономическа зорилго шиидхэхэ талаар манайда мүнөө жэлдэ шэнэ горьтой алхам хэгдээ.

«Нютагуудай үүсхэл эдэбхийе бүри ехэ болгохо, тэндэ хүсэ шадалаа улам ехээр гаргаха, тэдэнэй бодото дүй дүршэлдэ анхарал ехээр табиха» гэжэ Ленинэй уряалһан уряае партиин бэслүүлһэнһээ ямар ехэ аша туһа гарааб гэжэ үнгэрһэн жэл илангаяа элеэр харуулаа. (Зохёолнуудай 33-дахи том, 8-дахи нюур).

Ленинэй эдэ заабаринуудые бэелүүлэн, ажахые хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулжа, совнархозуудые байгуулһан, промышленность болон барилгые хүтэлбэрилгэдэ союзна республикануудай, нютагай органуудай үүргые дээшэлүүлһэн ушар угаа ехэ удха шанартай байгаа. Хэрбээ 1952 ондо союзна республиканууд промышленна бүхы продукциин 30 процентые бүтээн гаргадаг промышленна предприятинуудые хүтэлбэрилдэг байгаа һаа, мүнөө продукциин 94 процентые үйлэдбэрилдэг предприятинуудые хүтэлбэрилнэ.

1958 ондо барилгын шэнэ угаа ехэ программа бэелүүлэгдэжэ байна. Гүрэн хадаа арадай ажахыда 230 гаран миллиард түхэриг гү, али 1957 онойхидо орходоо 11 процентээр ехэ мүнгэ зөөри зорюулха байна. Тиихэдээ гансахан мүнөө жэлдэ арадай ажахыда зорюулагдаха мүнгэ зөөри нэгэдэхи болон хоёрдохи табанжэлнүүдтэ капитальна барилгада хамта дээрээ һомологдоһон бүхы мүнгэ зөөриһөө ехэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай коммунистическэ байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлгэдэ мүнөө жэлдэ 40 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэһэн, алдар суута, баатарлиг комсомолнай ехэ үүргэ дүүргэнэ. Шэнэ болон боро газар элдүүрилгэдэ, Донбассата нүүрһэнэй шахтануудые барилгада манай залуущуулай ямар ехэ үүргэ дүүргэһыень һанаад үзэел. Мүнөө комсомолшууд доменно шэнэ пеэшэнгүүдэй барилгые шефтээ абаа, энэ һалбарида тэдэнэр баатаршалга гаргахал байха гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хамта дээрээ 4,7 миллион тонно шэрэм хайлуулха хүсэтэй 7 доменно пеэшэн мүнөө жэлдэ баригдаха. Энэнь революциин урда тээхи Россин 1913 ондо бүхы дээрэнь хайлуулжа гаргаһан шэрэмһээ 12 процентээр ехэ болохо байна. Ноябриин 1 хүрэтэр, тон ехээр оньһожоруулагдаһан, автоматизацилагдаһан 6 доменно пеэшэн, тэрэ тоодо Европа соохи эгээн томо, тус бүридөө жэл соо миллион шахуу тонно шэрэм хайлуулха хүсэтэй хоёр доменно пеэшэн Челябинскын металлургическа заводто, «Криворожсталь» заводто ашаглалгада үгтэһэн байна. Сталинска областьдо, дэлхэй дээрэхи эгээн томо коксово батарей, Луганска областьдо—тон томо мартеновскэ пеэшэн түрүүшынгээ продукци үгэжэ эхилээ.

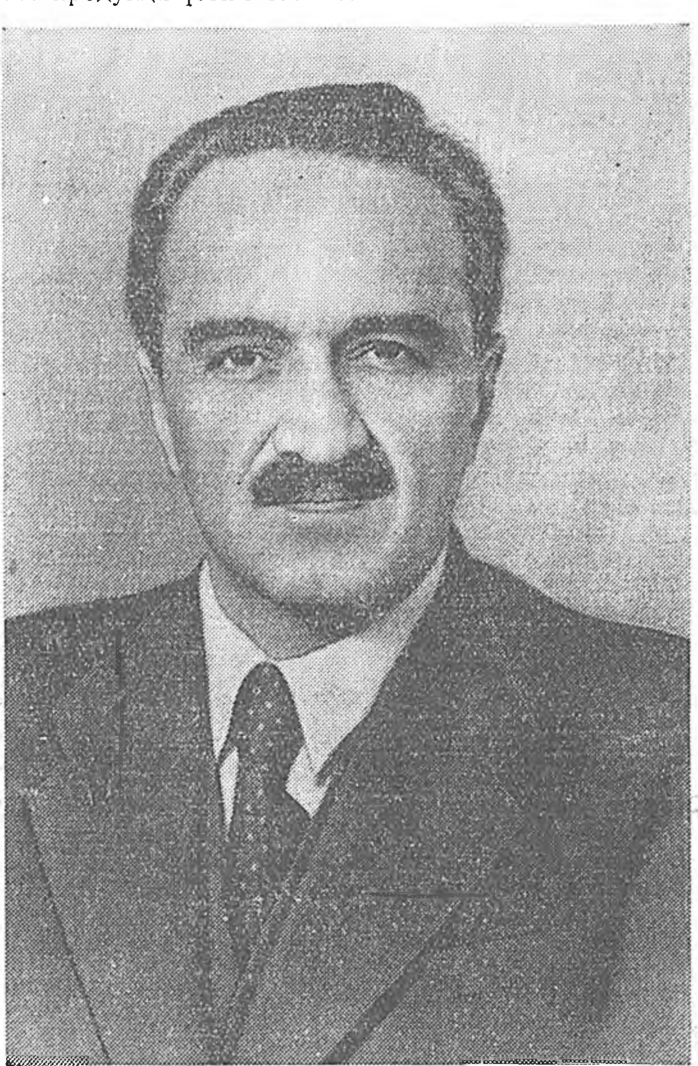

Нимгэн түмэр таһалгаряагүйгөөр халаажа хабтайлгадаг хүсэ ехэтэ, хүсэд автоматизацилагдаһан стан Ново-Краматорско заводто бүтээгдэжэ байнхай. Энэ стан хаанта Россида 1913 ондо бүхы дээрээ хабтайлган гаргагдадаг хара металлай шэнээн шахуу металл хабтайлган гаргаха хүсэтэй байха юм.

Дэлхэй дээрэхи тон томо, Ленинэй нэрэмжэтэ Волжско гидроэлектростанци мүнөө жэлдэ баригдажа дүүргэгдээ. Бүри томо Сталинградска гидростанциин баригдажа байһан газарта Волгын һаба хаагдаһан байна. Тэндэ тус бүридөө 105 мянган киловатт хүсэтэй хоёр турбина мүнөө жэлэй IV кварталда ашаглалгада үгтэхэ юм. Ангара мүрэн дээрэ бүри ехэ хүсэтэй Братска гидростанци баригдажа байна. Атомна шэнэ электростанциин ашаглалгада үгтэһэн тухай таанад хэблэлһээ уншажа мэдэһэн байнат. Томь-Усинска түлишөөр хүдэлдэг томо электростанциин түрүүшын ээлжээч мүн лэ ашаглалгада үгтэнхэй. Хүсэ ехэтэй электродамжуулгын лини Бугульма—Златоуст хоёрой хоорондо баригдаад, ашаглалгада үгтөө. Энэ лини мүнөө жэлэй эсэс хүрэтэр Челябинск хүргэгдэхэ юм. Тиимэ болохолоороо, мүнөө жэлдэ Москва—Челябинск гэһэн хүсэ ехэтэй үргэлжэ лини байгуулагдаха. Тэрэнэй утань 1700 километр болохо юм. Хүсэ ехэтэй энэ лини дэлхэй дээрэхи эгээн ута, эгээн хүсэтэй лини болохо юм.

Ороной түлишын политикада эрид хубилалта хэгдэжэ, нефть болон газ түлишэдэ ехээр хэрэглэгдэдэг болохо, нүүрһэ нээмэл аргаар малтан абалга үргэдхэгдэхэ, түлишөөр хүдэлдэг электростанцинууд олоор баригдаха байна. Энээнһээ уламжалан, тусхайлбал, шулуу нүүрһэнэй үнэ ехэтэй шахтануудай барилгаһаа арсаһанай ашаар алмагдаһан мүнгэ зөөри барилгын бусад шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зорюулагдаха юм.

Бүхы арадай ажахыда, арад зоной хэрэглэхэ эд бараа үйлэдбэрилгые дээшэлүүлгэдэ шухала удха шанартай химическэ промышленностийе түргэнөөр хүгжөөхэ асари ехэ программа баталан абтаад, бэелүүлэгдэжэ байна.

Хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин олон тоото предприятинууд ашаглалгада үгтэхэнь. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ Кубаньда сахарай хүсэ ехэтэй 7 шэнэ завод ашаглалгада үгтэхэ, тиихэдэ үшөө баригдажа байһан 7 завод ерэхэ жэлдэ баригдажа дүүргэгдэхэ юм. Кубань манай орон дотор сахар шаналгын шэнэ томо центр боложо байна.

Парти хадаа хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд болон эрдэмтэдэй хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлэн, техническэ дэбжэлтэ хэхэ замда, шэнэ шэнэ машинануудые, электронно приборнууд болон аппарадуудые байгуулгада, телемеханика болон автоматикые ажалда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ мүнөө жэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаа.

1958 ондо промышленностьда ажалай бүтээсэ 1957 онойхитой сасуулбал, 6 процентээр нэмэхэ байна. Энэ жэлэй 10 һарын турша соо промышленна продукциин өөрын үнэ химдаруулһанай ашаар 8 миллиард үлүүтэй түхэриг түсэбһөө гадуур алмагдаа.

1958 он советскэ хүдөө ажахыда гайхамшагта жэл болоһон байна. КПСС-эй ЦК-гэй 1953 оной сентябриин Пленумһээ эхилэн, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхын тулада парти хэдэ хэдэн тодорхой хэмжээнүүдые абаһан байна.

Парти, правительство энэ жэлдэ хүдөө ажахын талаар хоёр шухала хэмжээ абаа. Энэнь гүрэнэй болон колхозуудай хоорондохи экономическа харилсаае эрид хубилгажа, энэ харилсааень шэнэ замда оруулһан байна.

28 гаран жэлэй турша соо Совет гүрэнэй болон колхозуудай хоорондохи экономическа харилсаан хадаа хүдөө ажахын машинануудай МТС-үүдэй мэдэлдэ үгтөөд, колхозуудта худалдагдадаггүй байһые хараадаа абан, бэелүүлэгдэдэг байһан юм. Олон янзын бэлэдхэл хэгдэдэг байгаа. Тэдэнэй гол формонь гэхэдэ, налогой шэнжэтэй уялгата тушаалга, тэрэшэлэн МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри байһан юм.

Мүнөө жэлдэ оромнай хүдөө ажахын машинануудые колхозуудта худалдадаг болобо (машина худалдалга гол түлэб бэелүүлэгдээ), хүдөө ажахын продукци гүрэнэй худалдажа абаха нэгэн адли гурим тогтоогдоо.

Бэлэдхэл хэхэ шэнэ гурим, худалдан абалгын шэнэ сэн илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэреэр мүнөө хүрэтэр гээгдэжэ ябаһан, бага олзо оруулдаг колхозуудта ехэ дэмжэлгэ боложо үгэхэ байна. Мүнөө манайда гээгдэлтэй колхозуудай хүгжэн дэбжэхэ бүхы шухала эрхэ байдал бии болгогдоо. Социалистическэ хүдөө ажахы хадаа капиталистическэ хүдөө ажахыда орходоо, продукциин һураггүй бага өөрын үнэ сэн хангаха уялгатайшье, хангахашье байна, тиигэжэ колхознигууд болон совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй байдал улам һайжаруулха, бүхы арадай аша туһада зорюулан рознично сэн саашадань химдаруулха нэмэлтэ арга нүхэсэл бии болгохо байна.

Манай социалистическэ Эхэ ороной экономикэ болон хүсэ шадалые ехээр хүгжөөжэ шадаһан, өөрынгөө хүсэндэ батаар этигэдэг, колхозно таряашадай, бүхы арадай бултанайнь этигэл найдабарида хүртэдэг гансахан лэ Коммунистическэ парти колхозуудтай харилсаа байгуулха хэрэгтэ, бэлэдхэлэй политикада иимэ эрид шууд, зоримгой эрьелтые бэелүүлжэ шадаха байгаа.

Мүнөө жэлдэ орон дотор таряан һайнаар ургуулагдажа, бэлэдхэл хэхэ хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байна. Бидэнэр баясхалантай дүнгүүдые дурдажа шадаха байнабди. Таряа бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. 3,5 миллиард пүүд (9 миллион пүүдгүйгөөр) таряан бэлэдхэгдээ. Энэ хадаа эгээн һайн ургасын абтаһан бүхы 1956 онойхиһоо нилээд ехэ юм. Мүнөө жэлдэ сахарай свёкло үндэр ургасата 1957 онойхидо орходоо 30 гаран процент ехээр малтагдажа абтаа. Тоһолиг ургамалнууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 36 процент ехээр бэлэдхэгдэһэн байна. Хүбэн үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ехээр бэлэдхэгдээ, хүбэн таридаг республиканууд түсэбөө дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байна.

Орон дотор адуу малдаа эдюулхэ 145 миллион тонно силос ноябриин 1 хүрэтэр дарагдаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 88 миллион тонно силос дарагдаһан юм. Тиихэдэ кукурузын силос 1957 онойхиһоо хоёр үлүүтэй дахин ехээр дарагдаба. Иимэ амжалтанууд энэ үбэлнамарай сагта мал ажалда һайн эрхэ байдал бии болгохоһоо гадна, 1959 ондо тэрээниие улам хүгжөөхэ үндэһэ һуури табижа үгэнэ.

10 һарын турша соо, гүрэндэ уялгата тушаалгын болюулагдаад байһан үедэ, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо,581 мянган тонноор ехэ мяхан, 1.139 мянган тонноор ехэ һүн бэлэдхэгдэһэн байна. Мүнөө жэлдэ манай орон дотор бүхы дээрээ һаагдаһан һүн Америкын Холбоото Штадуудта һаагдаһан һүнэй шэнээн болоо.

Энэ жэлдэ хэгдэһэн бэлэдхэлэй дүнгүүд хадаа Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, колхозно таряашадай, совхозуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай Совет гүрэндөө үгэһэн эрхим һайн бэлэг болоно.

МТС-үүд болон бэлэдхэл тухай партиин баталан абаһан зоримгой шиидхэбэринүүдэй зүб байһые ажабайдал хүсэдөөр гэршэлэн харуулаа. Мүнөө хүдөө ажахын машинанууд урдынхида орходоо һайнаар хэрэглэгдэнэ, бэлэдхэлэй түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэнэ, манай бүхы хүдөө ажахы бүри һайнаар хүгжэнэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин энэ жэлдэ туйлаһан үрэ дүнгүүдээр бидэнэр КПСС-эй ЦК-гэй 1953 оной сентябриин Пленумһээ хойшо ороной ябажа гараһан шатые үнэндөө түгэсхэбэ гээшэбди. Хүдөө ажахын талаар манай партиин ябуулһан генеральна хараа шугамай агууехэ илалтые толотуулан харуулһан алдарта шата гаталан гарагдаа. Мүнөө социалистическэ хүдөө ажахын үмэнэ шэнэ холын хараата түсэбүүд, шэнэ шухала зорилгонууд табигдаад байна.

Мүнөө жэлдэ арадай ажана байдал улам саашадаа һайжараа. СССР-эй национальна олзо доход жэлэй турша соо 8 процентээр нэмээ. Мүнөө жэлдэ национальна доходой гансахан лэ ургалтань 1930 ондо манай ороной оруулһан бүхы национальна доходтой тэн адли байна. СССР-эй национальна доходой түргэнөөр ургаһан ушар город болон хүдөө нютагуудай ажалшадай бодото олзые дээшэлүүлхэ арга олгоо.

Жэлэй турша соо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ниитэ тоо 1,5 миллион хүнөөр олон болоо, салин хүлһэнэй фонд 6 процентээр нэмээ. Түрүүшын ээлжээндэ промышленностиин иимэ һалбаринуудта, жэшээнь, нүүрһэнэй промышленностьда, хара металлургида, химическэ промышленностьда, тэрэшэлэн машина бүтээлгын, нефтиин болон газай промышленностьда хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые до-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН 41 ЖЭЛЭЙ ОЙ

1958 оной ноябриин 6-да Москвагай Соведэй баярай заседани дээрэ нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэһэн элидхэл

(*Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта*)

лоон, зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэ оруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Гүрэнэй, кооперативна болон ниитын организацинуудһаа хүн зоной абадаг бүхы түлөөһэн болон хүнгэлэлтэнүүдэй ниитэ хэмжээн мүнөө жэлдэ 215 миллиард гаран түхэриг болохо гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал, 14 миллиард түхэригөөр нэмэхэ байна. 1958 ондо гансахан пенси түлэлгэ 64 миллиард түхэриг болохо гү, али 1955 онойхиһоо хоёр дахин ехэ болохо юм.

Эд бараанай розничо эрьесын шууд дээшэлжэ байһан ушар совет арадай материальна байдалай дээшэлжэ байһые эли тодоор гэршэлэн харуулна. Имагтал һүүлшын хоёр жэлэй турша соо эд бараанай розничо эрьесын бүхы хэмжээн 20 процентээр ехэ болоо. Гансахан энэ ургалтань 1940 ондо орон дотор хэгдэһэн бүхы эд бараанай эрьесын хахадайнь шэнээн болоно. Мүнөө жэлдэ 1940 онойхидо орходоо 2,7 дахин ехэ эд бараан (сасуулагдамал сэнгээр) худалдагдаха.

Хүн зондо элдэб эд бараанай улам ехээр худалдагдадаг боложо байбашье, зарим эд бараан дуталдажа, тус тус нютагуудта худалдаа наймаа эрхилэлгэдэ һаад ушардаг байна. Худалдаа наймаанай аппарадай хүдэлмэриин дутуу дунданууднаа уламжалан, энэ һаад түбэг бүри олоор гарадаг байха юм.

Эд хэрэглэгшэдые бүри һайнаар хангахын, худалдаанай газарнуудай юумэ бүри түргэнөөр худалдадаг болохын тулада худалдаа эрхилхэ шэнэ түрүү арганууд хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта, магазинуудта юумэ өөһэдөө абаха гурим тогтоогдоно, багсалһан эд бараа худалдаха, автомадаар дамжуулан юумэ худалдаха гэхэ мэтын арганууд хэрэглэгдэнэ. Худалдаа наймаанай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй хойшо буляалдадаг дээрэһээ эд хэрэглэгшэдые хангаха түрүү арганууд удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ гээшэ ха. Худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэридэ олон дутуунууд үшөөл бии. Тааруугүй ябадалай үшөө гарадаг байһаниинь гэмшэлтэй байна. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ хэрэг һайжаруулха шухала. Эдэ дутуунуудые зайсуулхын тулада худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэриин хойноһоо олониитын өөһэдынь зүгһөө хиналта хэхэ шухала. Хүн зоной эрилтые һайн мэдэдэг, худалдаа наймаанай аппарадай хүдэлмэриие шалгажа, дутуунуудыень элирүүлжэ, тэдэ дутуунуудые зайсуулжа шадаха, олониитын бүхы эдэбхитэдые энэ хэрэгтэ хабаадуулха шухала.

Гэр байрын барилга үргэнөөр хэгдэнэ. Энэ барилгын угаа ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэжэ байһаниинь юун дээрэһээ эли болоноб гэхэдэ, городой хүн зондо зорюулагдан, хамта дээрээ 62 миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд 1958 ондо баригдаха юм. Энэ хадаа хоёрдохи табанжэлэй үедэ баригдаһан гэрнүүдтэ орходоо нэгэ хахад дахин олон байна. Колхозниигуудай, хүдөөгэй интеллигенциин өөһэдынь баридаг гэрнүүдэй тоо түргэнөөр олон болоно.

Манай ороной ажалшадай ажана байдалай улам һайжарһанай, элүүрые хамгаалха талаар гүрэнэй зүгһөө үргэн хэмжээнүүдэй абтаһанай ашаар хүн зомнай элүүр мэндээр ажаһуудаг, бүри ута наһа наһалдаг болоо. 10 мянган хүн зондо манайда 17 врач хүртэдэг, тиихэдэ хаанта Россида оройдоол нэгэ врач хүртэдэг байгаа, США-да 1955 ондо оройдоол 12 врач хүртэдэг байһан юм. Мүнөө жэлдэ 1950 онойхидо орходоо 4,1 дахин ехэ, 1940 онойхидо орходоо 10,5 дахин ехэ эм дом, медицинскэ зэр зэмсэг бүтээгдэнэ. Амжалтануудай туйлагдабашье, хүн зониие медицинскэ талаар хангалгада олон дутуунууд манайда бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэниие зайсуулха шухала байна.

Манай ажахын амжалтатайгаар хүгжэлгэ город болон хүдөөгэй олониитэ зоной эдэбхи хэшээл дээшэлүүлгэдэ, социалистическэ демократиие саашаданьхүгжөөлгэдэ, олониитэтэй партиин холбоо барисаа бэхижүүлгэдэ угаа ехээр туһалаа.

Мүнөө жэлдэ иимэ амжалтануудай туйлагдаад байхада, партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой, Шепиловэй бүлэгэй баримталдаг хараа бодолой тон буруу, хоротой байһаниинь бүри элеэр харагдана. Энэ бүлэг нёдондо партиин генеральна хараа шугамда халдан ороод, партиин зүгһөө бута сохигдоһон байгаа бшуу.

Гүрэнэй захиргаанай органуудые нарижуулан һайжаруулха, ниитын, хамагай түрүүндэ, профсоюзна организацинуудай үүргые үргэдхэхэ, тэдэнэй эдэбхиие дээшэлүүлжэ, предприятинууд болон эмхи зургаануудай ажабайдалда, хойрог нобшо ябадалтай тэмсэлдэ, тэрэшэлэн хүн зониие хангаха шухала хэрэгтэ тэдэниие бүри эдэбхитэйгээр, нүлөө ехэтэйгээр хабаадуулха хүдэлмэри мүнөө жэлдэ манай орон дотор үргэлжэлүүлэгдээ. Дутуунуудые элирүүлэн зайсуулха шухала арга, коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн бологшо шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэ бүри ехэ удха шанартай боложо байна.

Советскэ хүнүүдые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ тухай партиин саг үргэлжын анхарал оролдолго манай амжалтатайгаар урагшаа дабшаха эшэ үндэһэн мүн болоно. Архи ууха, хулигаантаха, тааруугүй ябадал гаргаха гэхэ мэтэшэлэн хуушанай үлэгдэл гаргалгые тэсэжэ болохогүй гэжэ парти тоолоод, иимэ үзэгдэлнүүдтэ эрид шанга тэмсэл соносхоно. Манай обществын ерээдүй залуу үетэнһөө нилээд дулдыдаха байна. Тэдэнэй али бүхы талаараа эрдэмтэй, ажал хэхэ дуратай, болбосоронги, үзэл суртталайнгаа талаар сэбэр, идейнэ талаараа хатуужалтай байхые бидэнэр хүсэнэбди. Тиимэһээ манай арадай гэгээрэлэй бүхы системэдэ шухала хубилалта боложо байһан тухай бэшэг соогоо нүхэр Хрущевой табиһан асуудалнууд ехэ удха шанартай. Энэ бэшэгыень мүнөө хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Кадрнуудые бэлэдхэхэ, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бидэнэр ехэ амжалта туйлаабди. Дунда болон дээдэ һургуулинуудые шэнэдхэн табихаар хараалагдажа байһан ушар коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шэнэ шатада табигдажа байһан эрилтэдэ хүрэтэр залуу үетэнэй ургаха хэрэгтэ туһалха байна.

Партимнай сааша саашадашье ажахын, гүрэн түрын, культура соёлой байгуулалтын гол шухала асуудалнуудаар арад зонтоёо зүбшэдэг байха, гэхэтэй хамта энэ хэрэгые урагшаа амжалтатайгаар дабшалгын угаа шухала нүхэсэл мүн гэжэ тоолохо байна. Партимнай арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй даабарита тоонуудые ойрын сагаар бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табихань. Манай хүгжэлтын холын хараата асуудалнуудые хэлсэлгэдэ Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, колхозниигууд, инженернүүд, техниигүүд, эрдэмтэд болон бүхы ажалшад үргэн олоороо хабаадажа, арга боломжоёо элирүүлхэ, зүбөөр шиидхэхэдэмнай, партиин съездын табиха зорилгонуудые амжалтатай һайнаар дүүргэлгэдэ арад түмэниие бэлэдхэхэдэмнай туһалхань лабтай.

Партиин XXI съезд зарлаха тухай мэдээсэлые бүхы совет арад угаа ехэ урма баяртайгаар анжаран абаад, ажалай дэбжэлтэ, шэнэ туйлалтануудаар угтажа байна.

«Ямаршье атагай хубилалта ухаан һанаанда оролсогүй түргэнөөр хэгдэхэ юм гээ һаа, манайхинай хэншье этигэхэгүй, тиигэбэшье үнэнтэ түргэн дабшалтада түүхэдэ бии байһан алишье үеынхиһөө үлүү түргэн дабшалтада—үнэхөөрөө революционно партиин хүтэлдэг хүдэлөөнэй түргэн дабшалтада этигэдэгбди, тиимэ түргэн дабшалга заабол туйлахабди» гэжэ Ленин хэлээ һэн. (33-дахи том, 355 нюур).

Хүгжэлтын шэнэ үедэ, ороной үйлэдбэрилгын хүсэнэй бүри эршэмтэй түргэнөөр хүгжэхэ, коммунизмда абаашаха замаар манай Эхэ ороной шууд түргэн дабшаха үедэ орожо байнабди.

Амгалан тайбан байдалай түлөө тэмсэл—манай гадаадын политикын генеральна хараа шугам мүн

Нүхэдүүд!

Мүнөөнэй уласхоорондын байдалые тон шухала хоёр зүйл тодорхойлно. Нэгэ талаһаа, империализмын ба хархис үзэлтэнэй хүсэн эб эетэй байдалые һандааха, газар газарта дайнай гуламтануудые бии болгохо, һанаан үнөөн болонги, сошордуу байдалда дэлхэйе оруулха, дайн байлдаанай эрмэг дээрэ байлгаха гэжэ оролдоно. Нүгөө талаһаа, уласхоорондын харилсаан хархис этэгээдүүдэй тэдэ һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүгээр эб найрамдалай, демократи болон социализмын хүсэнэй улам бэхижэхэ шэглэлтэйгээр хүгжэжэ байнхай.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо дэлхэйдэхи хүсэнүүдэй хубааралга үндэһөөрөө хубилаа. Энэнь дайн байлдаан заатагүй болохо бэшэ, дайе зайсуулжа шадахаар хүсэн мүнөө дэлхэй дээрэ бии болонхой гэһэн түүхэтэ тобшолол хэхэ арга манай партиин XX съездэ олгоо. Энэ шухала заабариин зүбые һүүлэй үеын хэрэгүүд гэршэлэн харуулба.

Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэртэ нёдондо жэл Москвада хабаадалсаһан, социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, бүхы коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүд коммунизмын хүсые марксизм-ленинизмын туг доро элсүүлэн жагсааха хэрэгтэ, эб найрамдалай түлөө, социализмын түлөө тэмсэлдэ тон ехэ удха шанартай байгаа. Үнгэрөөшэ жэлэй туршада социалистическэ оронуудай агууехэ хани харилсаанай бата эмхидэл, пролетарска интернационализмые үндэһэ болгодог коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай суртал бодолой нэгэдэл бүри ехээр бэхижээ. Энэ ушар мүнөөнэй ревизионизмда эсэргүү нэгэн һаналтай, хатуу шанга харюу сохилто үгэһэн ябадалһаа харагдана.

Мүнөө сагай олониитын ямар ехэ хүсэн амгалан байдал хангахаар, дайсанай аюул зайсуулхаар жагсанхай байнаб гэжэ социалистическэ оронуудай коммунистическэ партинуудай Деклараци соо тоб байса тодорхойлогдонхой.

Энэ хадаа социалистическэ гүрэнүүдэй эбдэршэгүй бата лагерь болоно.

Энэ хадаа империализмда эсэргүү хараа бодол баримталдаг социалистическэ оронуудтай хамтадаа эб найрамдалай үргэн ехэ зоно бүридүүлдэг Ази болон Африкын гүрэнүүдэй эб найрамдалта хүсэнүүд болоно.

Энэ хадаа уласхоорондын хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй түрүү манглай—коммунистическэ партинууд болоно.

Энэ хадаа колонинуудтахи, колони шахуу оронуудтахи арадуудай хүдэлөөн болоно.

Энэ хадаа эб найрамдалай түлөө, тэрэ тоодо империализмын оронуудтахи арадуудай олониитын хүдэлөөн болоно.

Энэ хадаа бэеэ абаад байхабди гэжэ соносхоһон Европын оронуудай арадууд, Латинска Америкын арадууд болоно.

«Дайн байлдаан заатагүй болохо ёһотой бэшэ юм, дайн үүдхүүлэнгүй байжа болохо, амгалан байдал хамгаалжа, батадхажа болохо!» гэһэн дэлхэйн ажалша хүн бүхэнэй хүсэл эрмэлзэл «Эб найрамдалай манифест» соо тодо хурсаар хэлэгдэнхэй.

Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо империализмын зүгһөө дайн сэрэгэй хэдэн гуламта бии болгогдобошье, социалистическэ оронуудай, эб эетэй байхые хүсэдэг бүхы гүрэнүүдэй, арадуудай хүсөөр сарагдан зайсуулагдаһан байна.

1956 ондо Англи Франци хоёр Израильтай хамта Египедтэ добтолоо бэлэй.

Тэрэнэй удаа жэл хүрэхэгүй сагай үнгэрөөд байхада, США ба Англи Турциин зүгһөө дэмжэгдэн, Сиридэ сэрэгээр добтолхо ябадал бэлэдхэһэн юм. Энэ хоёр ушарта Советскэ Союзай, бүхы социалистическэ оронуудай, эб найрамдал хүсэдэг бусад оронуудай зүгһөө оролдолго хүсэлэлгэ гаргаһанай ашаар, араб оронуудтахи арадуудай баатар габьяата тэмсэлэй ашаар, ээзрхэг түримхэй аашa зайсуулагдаад, түримхэйшүүл гутамшагаар буруутажа, Египедһээ намнагдаһан юм, тиигээд тэдэнэр Сиридэ добтолхоор зүрхэлхэ хабагүй болоһон байгаа.

Американска империализм ба голландска колочиальна эзэмдэгшэд ондоо колонито гүрэнүүдэй—НАТО-гэй гэшүүдэй зүгһөө дэмжэгдэн, Индонезиин республикада эсэргүү ээзрхэг түримхэй далдын ябуулга хэһэн, зэбсэгтэ үймөө үүдхэһэн байгаа. Индонезиин арад түмэнэй патриотическа ехэ дэбжэлтын, социалистическэ оронуудай, эб найрамдалта бусад гүрэнүүдэй зүгһөө дэмжэлгэ үзүүлһэнэй ашаар, тэрэ үймөөн усадхагдаад, Индонези өөрынгөө национальна бэеэ дааһан байдалые аршалан хамгаалаа. Гэхэтэй хамта Ази болон Африкын оронуудтахи арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү тэмсэхэ талаар империалистическэ гүрэнүүдэй штаб болоһон НАТО-гэй ээзрхэг түримхэй бүлэглэл өөрынгөө хорото аашые балшыса элирүүлээ.

Хэдэхэн һарын урда тээ, арад зондо харша правительствые зайсуулхын түлөө дотоодын тэмсэлэй 'Ливанда эхилхэ үеэр, империалистическэ гүрэнүүд, түрүүшын ээлжээндэ США энэ багахан гүрэниие тойруулан флот болон сэрэгүүдээ сугларуулжа захалаа һэн. Ирагта революционно дэлбэрэлгэ боложо, хуушан засаг түрые унагаагаад, Ирагай Республикын тогтохо үедэ американска сэрэгүүд Ливанда буулгагдан; ливан арадай зоригые нуга дараха, Ирагтахи революциие үгы хэхэ бодомжотойгоор тус орониие эзэмдээ бэлэй. Англи энэ ээзрхэг түримхэй ябуулгые өөрынгөө зүгһөө дэмжэн, Дүтын Зүүн зүгтэ империалистнуудай тохёолдуулһан дайн сэрэгэй оршон байдалые һамбаашалан, Йорданиие эзэмдэһэн юм.

Советскэ Союз, социалистическэ оронууд, мүн эб найрамдал хүсэдэг ондоошье гүрэнүүд империализмын ээзрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн бодоһон араб оронуудтахи арадуудай тэмсэлые эрид шууд хамгаалжа, Ливанһаа, Йорданиһаа сэрэгүүдые гаргуулха тухай ООН-эй шиидхэбэри туйлаа. Империализм, колониализм эндэшье зогсохо, сухарихабаатай болоо. Американска, английска империалистнууд дутуу эдиһэн шоно шэнгеэр һөөргөө талихабаатай болоһон байна. Тэдэнэр бүхы арадуудай, түрүүшын ээлжээндэ араб арадай хараһаар байтар өөһэдынгөө муу муухайе баһа элишэлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи түймэрэй гуламтын унтаржа үрдеэдүй байхада, американецууд Тайвань аралые урдань эзэмдэн тохёолдуулһан дайн сэрэгэйнгээ ондоо гуламтын аюулые һүжэрөөжэ эхилһэн байна. Хитадай Арадай Республикада добтолон орохо, Хитадай эртэ урдын городуудые атомна бомбоор һандаргаха гэһэн американска генералнуудай заналтанууд хитад арадые бүри ехээр нягтаруулан жагсаагаа, патриотическа айхабтар ехэ дэбжэлтэ, Эхэ ороноо, бэеэ дааһан байдалаа хамгаалхаар, гадаадын империалистнуудай, тэдэнэй табималнуудай эзэмдэһэн хитад газар дайдаяа сүлөөрүүлхээр бэеэ зэһэн бэлдэхэ ябадал үүсхээ.

Советскэ Союз Хитадай Арадай Республикые эрид шууд дэмжэнэ, Хитадай Арадай Республикада добтолоо һаатнай, Советскэ Союзда добтолоо гэжэ тоолохобди гэжэ президент Эйзенхауэртэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэг соо мэдүүлэгдэһэн юм. Энэмнай хэтэрһэн американска генералнууд, политигуудай халууран дүнгеэрһэн толгойдо һэгээ оруулха һануулга болоо. КНР-эй эб найрамдалта политика баримталһанай ашаар, Тайваниин райондохи зүршэлдөөн ехээр һүжэрөөгүй, тиигэбэшье американска сэрэгшэд Хитад ороной эрье шадар дайн сэрэгэй галта сусал далайжа үргэлжэлһөөр.

Дэлхэйн жандармын үүргэ дааһан американска империализм дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэһэн дэмы хооһон забдалга гаргажа, газарай бүмбэрсэгэй али али булан тохойдо дайн байлдаанай гуламта бии болгон, өөрынгөө муу муухайе баһа элишэлэн харуулба. Гэбэшье ээзрхэг түримхэй ябуулгые зогсоохо, амгалан байдал аршалан хамгаалха! гэһэн эб найрамдалта арадуудай булад мэтэ хатуу эсэргүүсэлгэтэй хаа хаанагүй дайралдана. Ээзрхэг түримхэйнэрэй энэ хорото аашань һэрэмжэеэ бүхы талаар дээшэлүүлхыемнай, оронойнгоо оборонно хүсэ шадалые улам бэхижүүлхыемнай, Октябриин революциин туйлалтануудые үнэн сэхээр сахин хамгаалагша арадай Советскэ Армяа бүри түгэс хүсэтэй болгохыемнай бидэнһээ эринэ.

«Хүсэ баримталха», «дайнай эрмэг дээрэ» байлгаха гэдэг г-н Даллесай уршагта политика буруу һүрэнэ. «Барид гэхэ», «абажа хаяха», «хүреэлхэ», «сүлөөлхэ» гэхэ мэтэ хараа түсэбүүдынь США-гэй ээзрхэг түримхэй бүлэгүүдэй туйлдаа хүрэтэр тэнэһэн, хэтэрһэн ябадалай гэршэ болоно. Энэ политиканьбусад оронуудай арадуудта зэбүүрхэгдэхэһээ, США-гэй, тэрэнэй союзнигуудай хоорондохи арсалдаае хурсадхахаһаа гадна, мүн американска арадай дунда эрид буруушаал үүсхэнэ.

США-гэй олониитын, политическэ олохон ажал ябуулагшад энэ политикыень сэхэ буруушаадаг болонхой. Жэшээлхэдэ, сенатор Фулбрайт США-гэй политикадахи хорото ааша тухай хэлэхэ зуураа, США-да «доторһоо бүтүү задаран һалаха ябадал үзэгдэжэ байнхай» гэжэ бэшэнэ. Иимэ зүйтэй һанамжанууд США-да ходо ходо, олон янзын зоной дунда хэлэгдэдэг боложо байна. Энэ жэл Советскэ Союзда ерээд ошоһон американска ехэ промышленнигуудай нэгэн, юумые зүб руунь сэгнэдэг байһанаа хэдэнтэ харуулһан Сайрус Итон ингэжэ тэмдэглэнэ: «Холбоото Штадууд хадаа хэн бидэниие һэмээхэн шагнана ааб гэжэ хүн зоной ходо гэдэргээ харадаг гансахан орон болоно. Даллесые шал тэнэг хүн гэжэ тоолодог конгрессменүүдшье энээн тухайда хэлэхээ айна. Полициин ёһо журамтай гүрэн тухай ойлгомжо бидэнэр лэ бии болгообди». Һүүлэй үеын хэрэгүүдтэй холбоотойгоор Госдепартаментда ороһон бэшэгүүдэй 85 процентнь Даллесай политикые буруушааһан байгаа гэжэ элидэ гаргаха хүнүүд Госдепартамент сооошье бии байһаниинь һонирхолтой юм.

Һунгалтын дүнгүүдые мүн лэ Даллес — Эйзенхауэрэй политикада дурагүй байһанаа мэдүүлһэн ябадал болоно гэжэ сэгнэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр һунгалтын үедэ булигдаһан республиканецууд, илалта туйлаһан демократууд американска буржуазиин хоёр бүлэг хубинь лэ болоно. Рокфеллер, Гарриман гэдэг мэтээжэ хоёр капиталистын — мүлжэгшэдэй хоорондо болоһон «тулалдаан» һунгалтын үедэ үлэмжэ һонин, ехэ шууяа татаһан ушарал байгаа. Америкадахи ёһо гуримаар олон доллартой хүниинь илажа, Рокфеллер лэ «Нью-Йоркын ажалша зоной хүсэл эрмэлзэлгые элирхэйлхэ» эгээн таарамжатай нюур байшоо ха.

Нүхэдүүд! Советскэ Союзнай бэеэ даажа хүгжэхэ эрхэеэ аршалан хамгаалжа байгаа бүхы арадуудтай һанал нэгэтэй байна, мүн колониальна дарлалтын гэнжэһээ мултарһан арадуудай политическэ, экономическа бэеэ даанги байдалаа бэхижүүлгэдэнь туһалхаар бэлэн байна.

Мүнөө сагай колониализм ямар шэнэ дүрсэ маягтайгаар гаргагдабашье, гол удхань үнөөхил зандаа үлэнэ — бэеэ даагаагүй, дулдыданги шахуу оронуудые хайра гамгүй хатуугаар мүлжэдэг дарладаг зангаараа үлэнэ. Экономическа талаараа хүгжэлтэ багатай оронуудай США-тай, баруун тээхи бусад хэдэн оронуудтай хэдэг худалдаа наймаан хороод, алтан нөөсэнь түргээр барагдажа байна, эдэ оронуудай худалдадаг түүхэй эдэй үнэ сэнгые химдаруулһан аад, эдээндэ үгэдэг эд товарнуудайнгаа үнэ сэнгые улам дээшэлүүлэн, тэдэ оронуудые улам ехээр тоножо байнхай. ООН-эй мэдээнһээ харахада, хүгжэлтэ багатай оронууд тэрэл шалтагаанаар 1957 ондо 3 миллиард тухай долларой, энэ жэлдэ бүри ехэ гарза хохидолдо ороһон байна. Экономическа талаараа хүгжэлтэ багатай оронуудта баруун тээхи гүрэнүүдэй «үгэдэг туһаламжань» өөһэдынгөө тоноһон арадуудта империалистическэ монополинуудай олзоһоо «сөрхон» томилдог өөдэгүй жэжэхэн хуби болоно. [illegible] шээлхэдэ Дүтын Зүүн Зүгые «номгодхохо» америк[illegible]ска түсэбтэ зүбшөөлөө үгөө һаань, араб орону[illegible] 100 миллион доллар табихабди гэжэ США энэ [illegible] август соо һайрхаһан байгаа. Дүтын Зүүн зүг[illegible] гансал американска нефтиин компаниинуудай жэл[illegible]риин ашаг олзонь миллиард үлүүтэй доллар бо[illegible] байһые хараада абабал, США-гэй энэ «үгэлгэнь» [illegible] хөөрөө жэшээлэшэгүй ахир байна!

Америка тухай, бусад капиталистическэ оро[illegible]тай тэрэнэй хэдэг харилсаанууд тухай Ленинэй [illegible] һэн үгэнүүдые һанангүй яагаад байлтайб, эдэнь [illegible] нөөдэр хэлэгдэһэн шэнги байна бшуу: «Америк[illegible]сэтэй, тэрээндэ мүнөө бултадаа үгэлитэй, тэрэ[illegible] бултадаа дулдыданги байдаг, тэрээниие бул[illegible] ехээр үзэн ядадаг юм. Юундэб гэхэдэ, баран[illegible] нодог, угаа һониноор тонодог байна бшуу». (31[illegible] 419 нюур).

Нүхэдүүд! Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай [illegible]рэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо тухай [illegible]скэ ёһо гурим улам ехээр мэдэрэгдэдэг болож[illegible]хай. Дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал ханга[illegible] эрхэ нүхэсэл бии болгохын, һандаралта дайн ру[illegible] хэйн шэлжэрэн оролгодо һаад хэхын тула Совет[illegible] правительство шухала бүхы хэмжээнүүдые [illegible] байна. Мүнөө жэлдэшье Советскэ Союзнай буу [illegible]сэг хуряалгын тон шухала асуудал шиидхэхын [illegible] оло дахин оролдолго хүсэлэлгэ гаргаа. Энэ асууда[illegible] ООН-до һаяхан зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилхэ үе[illegible] баруун тээхи гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд дурадха[illegible]даа «бодото хэрэгүүдээр», «баримтануудаар» [illegible]лагты гэжэ бидэнһээ эриһэн юм. Теэд тэрэ үе[illegible] тиимэ юумэн яһала элбэг байгаа, мүнөө хэн бу[illegible]сэг хуряахые хүсэнэб, хэн буу зэбсэг хуряаха [illegible] хооһон яряагаар халха хээд, тэрээндэ һаад той[illegible] танаб гэжэ хаа хаанагүй бодото хэрэгүүд, бари[illegible]нууд дээрэһээ эли болонхой.

Советскэ Союзнай гансааран 1955 онһоо хойшо [illegible]сэгтэ хүсэнүүдһээ 2 миллион 140 мянган хүние [illegible]роогоо, бусад гүрэнүүдэй газар дээрэхи базану[illegible]арсаа, сэрэгэйнгээ бюджедые жэл бүри хороон[illegible]пада капиталистнууд, танай бодото хэрэг али[illegible] гэжэ асуумаар болоно.

Советскэ правительство буу зэбсэг хуряаха асу[illegible]лаар хэдэн олон зохистой дурадхал оруулһан [illegible] юм. Буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ эрид шууд хур[illegible] (тиигээ һаа һайн лэ байгаа, теэд баруун тээхи [illegible]нүүд бэлэн болоогүй хаш), тэдэнээ удаа дара[illegible] хороохо ябадал туйлаха гэжэ оролдон, зарим тэд[illegible] хэмжээ абахаар бэлэн байһанаа үшөө дахин [illegible] мэдүүлээбди. Ядерна туршан тэһэлэлгые дары [illegible] соохо, тиигээд хожомынь ядерна зэбсэг огтолон [illegible]римжолхо тухай хэлсээ баталхые хүсэнэбди.

Гэхэ зуура буу зэбсэг хуряаха тухай хооһон хөө[illegible] дөөндэ хабаадаха аргамнай үгы гэжэ бултанай[illegible] лахаар мэдүүлһэн байнабди. Буу зэбсэг хур[illegible] асуудалаар баруун гүрэнүүдэй хамагые хашара[illegible] хооһон шашалдаан Цейлоной нэгэ иимэ үльгэры[illegible] нуулна: мэхэтэй хиитэр бүлэг наймаашад сугтаа [illegible]ша шанаад, хэниинышье хүнэй хубитые эдихэ [illegible] оролдон, хамтын тогоон худар адха баряагар [illegible] хэбэртэй болоһоной удаа, тэрэ тогоон сооһоо [illegible] уһа халбагадаад, бараг хааша болоһон хэбэртэй [illegible] амтархан тамшааба гэхэ. Баруун тээхи гүрэнүүд[illegible] зэбсэг үнэхөөрөө хуряахын орондо, тэрээн тухай [illegible] хүүр дэлгээд дүүргэхэ гэжэ һэдэнэ. Олониитые [illegible] гэжэ мэхэлхэ хэрэгтэ Советскэ Союз хэзээшье о[illegible] сохогүй.

Ядерна туршалга хэхээ болихо тухай асууда[illegible] гурбан гүрэнэй түлөөлэгшэнэрэй Женевэдэ эхи[illegible] зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэхын тулада [illegible]ла бүхы юумэ өөрынгөө зүгһөө хэжэ байнабди. [illegible] ушарта амжалта туйлаха нэгэл арга бии: турш[illegible] хэхэсэ огтолон болёод, хэлсээ баталха саг ерэ[illegible] гээд лэ байбал — амжалта туйлагдажа болохо, [illegible] гээд лэ байбал — энэ зүблөөн арадуудай этигэл [illegible] дабариие харюулжа шадаха.

Уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые [illegible] сахан зөөлэрүүлхэ зорилгоор гүрэнүүдэй эгээн [illegible] тушаалтай хүтэлбэрилхы ажал-ябуулгашадай зү[illegible] зарлая, гэжэ Советскэ правительствын дурадхаһа[illegible] хойшо жэл шахуу саг үнгэрөө. Дэлхэйн улад зон[illegible]мэ зүблөө зарлалгые шухалада тоолоно, тиимэ [illegible]лөө зарлаха ябадалые США-гэй, Англиин ба Фр[illegible]циин засаг баригша бүлэгүүдэй сэхэ буруушаах[illegible] гагүй байһаниинь тон эли болоо. Тиимэһээ тэд[illegible] Зүүн Европын оронуудтахи байдал тухай гэхэ [illegible] тон бүтэхэгүй асуудалнуудые зүблэхэ зүйлдөө [illegible]хые зорёон эрихэ зэргээр, хойшо татадаг, һаад [illegible] мэдээжэ аргаяа хэрэглэнэ. Энээн дээрэһээ шалт[illegible]лан, хэлсэһэн юумэмнай хээрэ үлэһөөр байна.

Советскэ Союзай хани ёһоной холбоо барисаа[illegible] худалдаа наймаанай, политическэ харилсаагаа [illegible] үргэлжэ хүгжөөхэ, үргэдхэжэ байдаг оронуудай [illegible] жэл бүри улам нэмэнэ.

Советскэ Союз болон социалистическэ лагериин [illegible]сад оронуудай, мүн дэлхэйн элдэб түбинүүдтэ [illegible]дог социалистическэбэшэ олохон оронуудай хоор[illegible] хани барисаанай, хани холбооной харилсаануу[illegible] бэхижэжэ байна. Энэ хэрэгэй заримандаа амжа[illegible]тайгаар ябаагүй байһанда бидэ зэмэтэй бэшэбди, [illegible]рим хэдэн оронуудтай харилсаамнай һайн гэхээр [illegible]шэ байна.

Советскэ Союзнай харилсаа холбооной, хани б[illegible]саанай оршон байдал тогтооходо шухала, үнэн [illegible]зам мүн гэжэ тоолоод, бүхы оронуудтай эконом[illegible]ска болон соёл культурын талаар холбоо барисаа[illegible] хүгжөөхын тулада оролдолго гаргадаг байгаа, г[illegible]жашье байна. Советскэ Союзнай уласхоорондын [illegible]номическа харилсаа холбооe, тэрэ тоодо худа[illegible] наймаа дэлгэрүүлхэ, эрдэм наукын, техническэ [illegible]жэлтын талаар харилсаха хэрэгые үргэн ехээр [illegible]жөөхэ ябадалда туһалхын тула өөрһөө дулдыдаха[illegible]хы юумэ хэжэ байна.

Бүхы социалистическэ оронууд мүн иимэл [illegible] бодол баримталдаг. Энэнь юун дээрэһээ харагда[illegible] гэхэдэ, социалистическэ оронуудай гадаадын ху[illegible]даа наймаанай эрьесэ 1950 ондо 39 миллиард т[illegible]риг гэхэ гү, али дэлхэйн бүхы худалдаа наймаа[illegible] 8 процент болодог байһан аад, харин 1957 ондо [illegible] миллиард түхэригтэ дүтэлөөд, уласхоорондын [illegible] худалдаа наймаанай эрьесын 10 үлүүтэй процент[illegible]лоһон юм.

Социалистическэ оронуудай хоорондохи эконом[illegible]ска харилсаа холбооной шэнэ, эгээн дээдэ ша[illegible] (эдэнэй хоорондо уласхоорондын ажалай хубаа[illegible]гын ехээр гүнзэгырһэн, хоорондоо холбоотой һа[illegible]ринуудые хүгжөөхэ түсэбүүдээ зүбшэлсэдэг боло[illegible]

(*Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта*)

...УУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН 41 ЖЭЛЭЙ ОЙ

...8 оной ноябриин 6-да Москвагай Соведэй баярай заседани дээрэ нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэһэн элидхэл

(...гэсхэл. Эхиниинь 1, 2-дохи нюурнуудта)

...хамжажа, тусхай мэргэжэл сахижа, промыш... хэрэгсэл үйлэдбэрилхэ хэрэгые үргэдхэлгэ) энэ ...май һарада экономическа асуудалнуудые зүб... ...элсэһэн социалистическэ оронуудай коммуни... ...кэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүб... ...хойшо эхилэнхэй.

...культурын, эрдэм болон техникын, гэгээрэ... ...үүрые сахилгын, туризмын талаар Советскэ ...й уласхоорондын холбоон үргэн ехээр хүгжэжэ ...һүүлэй жэлнүүдтэ юун хубилааб гэхэдэ, хи... ...аанахи хэдэн зуугаад мянган хүн Советскэ ...а ерэжэ үзэһэн, мүн баһа олохон совет хүнүүд ...оронуудаар ябаад ерэһэн байха юм.

...э харилсаан хүнүүдые ойртуулдаг, эб найрам... ...түлөө тэмсэхэ зоригжолыень улам бэхижүүл... ...оветскэ Союз тухай үнэн ушарые тараан дэлгэ... ...г байна. Жэшээлэн хэлэбэл, һаяшаг манайда ...ндын парламентаринар айлшалаа һэн. Тэдэнэр ...рондоо бусаад, пресс-конференци дээрэ нигэ... ...дүүлһэн байха юм: «Россие муушалдаг пропа... ...үргэлжэ дээрээ мэхэ гохо байба. Росси гэээшэ... ...бодото дээрээ ямар юм гэжэ одоол мэдэбэбди». ...овскиин нэрэмжэтэ московско конкурсдо ха... ...ан американска залуу пианист Ван Клиберныя ...та туйлаһаниинь мэдээжэ болонхой. Юрын аме... ...хүнэй хүсэл бодолые, Клиберн болон бусад ...американецуудай элирхэйлһэн һанал бодолые ...уулан г-н Даллесай политикаяа ябуулаа һаань, ...США хоёрой хоорондохи харилсаан мүнөөнэй... ...адли, нимэ байха һаал?

...жэмшэд, актёрнууд ба киногой хүдэлмэрилэг... ...спортсменүүд, уран зохёолшод болон эрдэмтэд, ...үраашад болон багшанарай хоорондоо ябалсал... ...дуудай хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ ...ехэ удхашанартай боложо байнхай. Советскэ ...й хилын саагуур ябахадаа туйлаһан амжалта... ...тухайдашье һанаад үзыт. «Ташкентын хараа бо... ...үүсхээшэ Ази болон Африкын оронуудай уран ...шодой конференциин туйлаһан амжалтын али ...ехэ удхашанартайе сэгнэхэнь бэрхэтэй байна. ...ын саанахи гэгээрэлэй олохон хүдэлмэрилэгшэд ...кэ Союзда ерээд ошоһон байха юм. Тэдэнэр ара... ...гэгээрэлэй манайда ямараар эмхидхэгдэһэн ...үнэн ушарые хөөрэһэн байна. Американска де... ...ие толгойлжо ерэһэн, США-гэй гэгээрэлэй уп... ...иин хүтэлбэрилэгшэ Дертик нигэжэ мэдүүл... ...: «Национальна хүгжэлтэ дэбжэлтын шухала болохо гэгээрэлэй хэрэгтэ СССР гүрэнэй али ехэ анхарал табидаг байһыень хаража, гайха... ...ээр гайхаабди... Американска 10 багшанар ...юумэ хаража, һэгээ ороод бусаабди».

...етскэ Союзнай харнин оронуудтай соёл культу... ...рдэм ухаанай талаар харилсаха асуудалнуу... ...уласхоорондын 90 шахуу хэлсээ баталанхай, ...й олонхинь һайнаар, алишье таладаа ашатай ...йгаар дүүргэгдэжэ байдаг.

...эр Англиин зүгһөө тохёолдоһон мэтэ ондоошье ...нүүд бии ааб даа. Тэндэхи тусхайта органууд ...хэлсээ хэхэ гэжэ түрүүшээр зүбшөөрһэн аад, ...ынь тэрэ хэлсээгээ таһалдуулхын тулада элдэб ...дурдажа захалһан байгаа, теэд энэнь Совет... ...оюзтай харилсаагаа һайжаруулхые хүсэдэггүй ...ин мүнөөнэй консервативна правительствын ...харaa шугамые элирхэйлнэ хаяа. Гэхэ зуура ...ин премьер Макмиллан хоёр неделиин урда тээ ...ско университедтэ үгэ хэлэхэ зуураа, соёл культурын харилсаа холбооe СССР-тэ эсэргүү һүйдхэлэй хэрэгтэ хэрэглэхэ гэжэ уряалха хүрэтэрөө аашалһан байна. Иимэ уряа түрүүшынхеэ хэгдээ бэшэ ааб даа, теэд мүнөө Макмиллан үни панхаруудтан һалаһан антисоветскэ дон-киходуудай солодо хүртэхэ һанаатай ха.

Манай делегациие банкедтэ, Чикагын зоосадта оруулхагүйһөө эхилээд, урда хэлсэгдэһэнэй ёһоор США-гэй городуудта пианистын табиха концертые болюулха, Европые тойрон аяншалжа ябаһан 850 совет туристнуудай ошохыень хоримжолон, Италиин зүгһөө «христианска демократизмын» шэнэ үзэгдэл гаргаха мэтын иимэ хүндэшэгүй хажар ябадал гаргаһан эзэдэй юуе хүтэлбэри болгоһониинь ойлгогдохоор бэшэ, тон жэгтэй баримтанууд ушардаг байһаар. Тэдэнһээ хэнэйншье ямар ашагта хүртэхэ байһые хэршье сэсэн хүн ойлгохогүй.

Аяар хахад жэлэй турша соо уулзалгануудые хэхэ, туйлалтануудые харуулха газар болоһон, Брюссельдэхи бүхэдэлхэйн выставкэ ехэ удхашанартай байба. Советскэ павильон тухай бельгийскэ нэгэ газетын бэшэһые дурдахада ойлгосотой болохо гэбэл: «өөр тээшээ татадаг юрэ бусын хүсэн энээнһээ эшэ абаһан мэтэ байна», тэндэ 30 гара миллион хүн орожо хараа. Советскэ Союзнай 520 гаран шангууд болон медальнуудые абаа.

Выставкэ хараһан олон хүнүүд, газетэнүүд Советскэ Союзай хурдан түргэн хүгжэлтые тэмдэглэхэ зуураа, манай орон дотор хэлэгдэһэн үгын хододоо хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэдэг байһые онсолон дурдахань һонирхолтой. Бельгийскэ «Ле Пепль» газетэ туйлалтануудаа харуулһан тухайдамнай энэ оной июниин 21-дэ иигэжэ һайшалан бэшэһэн юм: «Энэ ордон (выставкэдэхи СССР-эй павильониие хэлэнэ) Верховно Соведэй сесси дээрэ Хрущевой хэлээшэдэл адли байна. Энэнь элдэб олон һалбаринуудтаа СССР-эй туйлаһан юрэ бусын хүгжэлтэ тухай гэршэлнэ».

Арадуудай хоорондохи харилсаа, холбоон үгэеэ бүри һайнаар ойлголсохо ябадал хангаха, эб найрамдалай хэрэгтэ туһа хүргэнэ. Олон мянгаад хүнүүд Соведүүдэй ороной туйлалтануудтай танилсаад, манай амжалтанууд тухайда орон нютагайхидтаа хөөрэжэ, ханинарaймнай тооe улам арьбадхана.

Нүхэдүүд! КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүд СССР-тэхи коммунистическэ байгуулалтын шэнэ шата нээхэ, манай арадай зохёон байгуулхы эдэбхи хэшээлэй хүсэн түгэлдэр дэбжэлтэ үүсхэхэ байха гэжэ совет хүнүүд, хилын саанахи манай ханинар этигэнэ.

Коммунизмын замаар дабшаһан хүн түрэлтэнэй хүдэлөөе һаатуулжа шадаха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй, манай хэрэг илагдашагүй. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубааралга социализмын аша туһада илажа, хэтэ мүнхэдөө, бусалтагүйгөөр хубилаа.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин илагдашагүй ленинскэ туг мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые үүсхэн зоригжуулагша, сэсэн мэргэн эмхидхэлшэ — Советскэ Союзай Коммунистическэ партн мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулха гэгээн тунгалаг замдаа Советскэ Союзай арадууд амжан һалбараг лэ!

Дэлхэйн бүхы арадуудтай манай хани барисаан улам бэхижэн мандаг лэ!

(Нүхэр А. И. Микоянай элидхэл оло дахин, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгануудаар угтагдаа).

Ленинизмын илалтата туг доро

...түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе ...эһэн Агууехэ Октябриин со... ...стическэ революциин 41 жэлэй ...вет арад угаа ехэ урма баяр... ...р, омогорхолтойгоор угта... ...вет засагай тогтоһоор 5... ...рбан жэлэй түрүүшын жэлдэ ...ар ехэ юумэн хэгдэжэ, ма... ...оной саашанхи хүгжэлтэдэ ...амжалтанууд туйлагдаа, Со... ...Союз бүхы дэлхэйн оронуу... ...нда улам хүндэтэй болоо. ...оймнай бүхы ажалшадтай ...энэ һайндэрые москвагайхид ...ололой оршон байдалда уг...

...дэрэй урда тээхи ноябриин ...дэшэ ажалшадай депутадуу... ...осквагай Соведэй болон пар... ...олониитын организацинуу... ...оветскэ Армиин түлөөлэгшэ... ...итын заседани В. И. Ленинэй ...кэтэ Түбэй стадионой. Спор... ...дон соо үнгэргэгдэдэг зан... ...й болонхой. Мүнөөшье Агуу... ...тябриин социалистическэ ре... ...иин 41 жэлэй ойдо зорюу... ...ан баярай заседани нииcлэл ...ай эгээл ехэ энэ зал соо бо...

...вагай Соведэй болон пар... ...Москвагай городской коми... ...уряалаар ерэһэн 12 мянга га... ...осквагайхид — хүдэлмэришэд, ...иятиин хүтэлбэрилэгшэд, эр... ...инженернүүд, наука болон ...ывын ажал-ябуулагшад, пар... ...советскэ хүдэлмэрилэгшэд, ...ошида хабаадалсаһан хүнүүд, ...кэ Армиин сэрэгшэд эндэ ...аа.

...СССР-тэ байдаг гадаадын ...атическа түлөөлэлгэнүүдые ...огшод, айлшаар ерэһэн га... ...делегацинууд эндэ байба.

...зас. һайндэрэйхеэр шэмэглэг... ...зал ...гар гэрэлтэй. Сце... ...ндэ айхабтар томо улаан ту... ...ана Коммунистическэ парти ...Совет гүрэниие байгуулагша ...Ленинэй портрет һуулгаг... ... «1917—1958» гэһэн тоо... ...эрэлтэн туяарна. Мүн «Агуу... ...тябриин социалистическэ ре... ...иин 41 жэлэй ой мандаха бол... ...гэһэн үгэнүүд алтаар яла... ...аргадана.

...эһээр байтар ордон соо һуу... ...он мянган зон замхаша...

Москвада болоһон баярай заседани

...гүй шангаар альгаа ташажа эхилбэ. Президиумдэ ерэһэн нүхэд А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин болон Д. С. Полянский гэгшэдые сугларагшад нигэжэ үнэн зүрхэнһөө халуунаар угтаба. Тэрэшэлэн баярай суглаанда хабаадагшад трибунада байһан Польшын Арадай Республикын делегациин гэшүүдые, Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь В. Гомулкые, ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Завадскиие, ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевичые мүн халуунаар амаршална.

Москвагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. И. Бобровников заседани нээбэ.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ой тухай элидхэлые КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр А. И. Микоян хээ.

Агууехэ Октябриин илаһан үдэр хадаа манай ороной ажабайдалай, дэлхэйн коммунистическэ болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй эгээл баяртай үдэр гэжэ тон зүбөөр тоологдодог гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө хүн түрэлтэнэй хэжэ байгаа тэмсэлэй замые Октябриин революци гэрэлтүүлэн харуулжа үгөө.

1958 ондо совет арадай туйлаһан амжалтанууд тухай нүхэр А. И. Микоян хэлэнэ. Абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээл хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань гараха гэһэн СССР-эй гол экономическа зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ шэнэ ехэ алхам хэгдээ. Шэнэ барилгын асари ехэ программа бэелүүлэгдэнэ. 1957 онойхидо орходоо 11 процентээр ехэ гү, али 230 гаран миллиард түхэриг гүрэнэй зүгһөө арадай ажахыда һомологдохо.

Мүн 1958 ондо хүдөө ажахыдашье ехэ амжалта туйлагдаа. Парти, правительство хоёр шухала хэмжээ-ябуулга бэелүүлээ. Оромнай хүдөө ажахын машинануудые колхозуудта худалдажа эхилээ, хүдөө ажахын продукци худалдан абаха нэгэн адли гурим тогтоогдоо.

Удаань нүхэр А. И. Микоян мүнөө үеын уласхоорондын байдал дээрэ тогтожо хэлээ. Энэ талаар эгээл шухала хоёр зүйл тэмдэглэгдэбэ. Нэгэ талаһаа, империализмын болон хархис хорото хүсэнүүд энхэ амгалан байдал эбдэхэ гэжэ оролдоно, дэлхэйн энэ тэрэ хубидань дайнай аюул бии болгоно, бүхы дэлхэйн хүн зониие ходо һанаа үнөөн болгожо байхые, мэнэ мэнэ дайн болохонь гэжэ һанаата болгожо байхые хүсэнэ. Нүгөө талаһаа, хархис хүсэнүүдэй хэршье иигэжэ аашалжа байгаа һаань, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын хүсэнүүд улам хүгжэн бэхижэжэ байна.

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүд СССР-тэ коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ шата нээжэ, совет арадай оюун бэлиг, эдэбхи хэшээлые орьёлмо ехээр бадаруулха гэжэ советскэ хүнүүдэй, хилын саанахи манай нүхэдэй найдажа байһан тухай элидхэлшэ хэлэбэ. Коммунизм тээшэ дабшажа ябаһан хүн түрэлтэнэй хүдэлөөе һаатуулжа шадаха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй.

Элидхэлэй түгэсхэлэй эдэ үгэнүүдые, мүн совет арадта, Коммунистическэ партида, дэлхэйн бүхы арадуудта зорюулан нүхэр А. И. Микоянай хэлэһэн юрөөлнүүдые сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Һүүлээрнь тэндэ байгшад партийна гимн — «Интернационалые» омог дорюунаар дуулаа.

Баярай заседаниин дүүрэһэнэй һүүлээр сугларагшадта һайндэрэй гоё һайхан концерт харуулагдаа.

(ТАСС).

УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ БОЛОҺОН СЭРЭГЭЙ ПАРАД, АЖАЛШАДАЙ ДЕМОНСТРАЦИ

Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ой! Хүн түрэлтэнэй гэгээн һаруул үе шата — социалистическэ революциин шата эхилһээр табадахи арбан жэлдээ ороо.

1958 оной ноябриин 7. Москвагай ажалшад һайндэрэй демонстрацида хабаадалсахын тулада үглөөнһөө эхилэн өөһэдынгөө предприяти, эмхи зургаануудта сугларжа эхилбэ. Районуудай колоннонууд хойно хойноһоо һубарилдан, городой түб руу — Улаан талмай тээшэ ошоно.

Түүхэтэ Улаан талмай гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. ГУМ-эй байшан улаан бүдөөр, ногоон шэлбүүһээр бүрхөөгдэнхэй. Тэрэнэй тэг дунда Владимир Ильич Ленинэй айхабтар томо портрет харагдана. Тэрээн доро «Коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!» гэһэн үгэнүүд яларна.

Бүхы талмайе зубшуулан үндэр дээрэ советскэ союзна республикануудай тугууд намилзуулагданхай.

Спасска башниин часай стрелкэ арбанда дүтэлжэ ерэбэ. Кремлиин ханын хажуудахи табсангууд дээрэ хүнүүд олоороо сугларба. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүд, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, РСФСР-эй болон бусад союзна республикануудай Верховно Соведэй депутадууд, министрнүүд, түбэй эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, советскэ профсоюзуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй гэшүүд, Советскэ Союзай Геройнууд болон Социалистическэ Ажалай Геройнууд, Ленинскэ шангай лауреадууд, Москвагай предприятинуудай түрүүшүүл, хүдөө ажахыда шэные үүсхэгшэд, эрдэмтэд, соёл культурын, искусствын ажал-ябуулагшад эндэ сугларба.

Мүн һайндэртэ хабаадалсахаяа ерэһэн арадай демократиин оронуудай түлөөлэгшэд, дэлхэйн бусад оронуудһаа ерэһэн айлшад эндэ байлсана.

Гадна дипломатическа корпусой гэшүүд, тэрэшэлэн гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй, далайн-сэрэгэй атташенэр эндэ байлсаба.

Нүхэд А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский гэгшэдэй Мавзолейн трибуна дээрэ гарахадань, талмай дээрэ сугларагшад эбтэйгээр альгаа ташан тэдэниие угтана. Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПНР-эй Таряашанай Нэгэдэмэл партиин Главна Комитедэй Түрүүлэгшэ, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Игнар, ПНР-эй Демократическа партиин ЦК-гэй Түрүүлэгшэ, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Кульчинский гэгшэд трибуна дээрэ гаралсаба.

Мавзолейн трибунын баруун захадань Советскэ Союзай Маршалнууд, элдэб түрэлэй сэрэгэй маршалнууд, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй генерал, адмиралнууд зогсоно.

10 час. Спасска башниин үүдэнһээ нээмэл машина дээрэ зогсоод, СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский гаража ерэбэ. Парадые командалжа байһан, Советскэ Союзай Маршал К. С. Москаленко тэрэниие угтажа, рапорт үгэбэ. Министр сэрэгшэдэй урдуур ябажа, парадта хабаадагшадые мэндэшэлнэ, һайндэрөөр амаршална.

Һүүлээрнь Маршал Р. Я. Малиновский мавзолейн трибуна дээрэ гаража, үгэ хэлэбэ.

Советскэ Союзай Маршал Р. Я. МАЛИНОВСКИИН хэлэһэн үгэ

Нүхэд солдат болон матросууд, сержант, старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генерал болон адмиралнууд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Манай хүндэтэ гадаадын айлшад!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын даалгабараар, мүн тэдэнэй нэрэһээ Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойтой дашарамдуулан таанадые амаршалнаб!

Советскэ хүнүүд арадай ажахын, соёл культурын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлан, Агууехэ Октябриин алдарта ойе угтаба.

Промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые хубилган һайжаруулха талаар, хүдөө ажахые эрид ехээр саашадань дэбжээхэ, колхозно байгуулалтые улам саашадань бэхижүүлхэ талаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын бэелүүлһэн хэмжээ-ябуулганууд гайхамшаг үрэ дүн харуулжа байна.

Һара бүри промышленна продукци улам ехэ хэмжээгээр абтадаг боложо байна, ажалай бүтээсэ дээшэлнэ, шэнэ фабрика, заводууд, домно, шахтанууд бүтээгдэжэ хүдэлнэ. Манай промышленностиин хурдан бушуугаар хүгжэжэ байһан ушар коммунизм тээшэ советскэ обществын түргэнөөр дабшажа ябаһые эли тодоор гэршэлнэ.

Мүн промышленностиин һүүлээр хүдөө ажахымнай элитэ ехэ амжалта туйлаһандань советскэ хүнүүд баярлана. Мүнөө жэлдэ манай орон бии болоһон сагһаа хойшо хэзээшье абаагүй ехэ таряа хуряажа абахань.

Коммунистическэ партиин эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргаһанай ашаар советскэ наука, техникэ амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Арадаймнай ажахын амжалтатайгаар хүгжөөгдэһэнэй ашаар ороноймнай ажалшадай ажабайдал улам һайжарна, культурна хэмжээниинь таһалгаряагүйгөөр дээшэлнэ.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлаха тухай шиидхэбэриие совет арад угаа ехэ урма баяртайгаар угтаба. Советскэ хүнүүд экономико, соёл культураяа хүсэтэ ехээр дэбжээхэ, арад зонойнгоо ажабайдал һайжаруулха, мүн абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээл түрүү капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань гараха гэһэн гол экономическа зорилгые түүхэтэ богонихон болзор соо амжалтатайгаар шиидхэхэ гэһэн дайшалхы программа хүсэндэнь оруулхаар бүрин шиидэнхэй.

Манай ороной арад зоной үзэгдөөгүй политическэ, ажалай эдэбхи хэшээл хадаа Коммунистическэ партиин хараалһан зорилгонууд амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ, коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ агууехэ илалтанууд туйлагдаха гэжэ эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Социалистическэ оронуудай арадууд совет арадтай хамта гэгээн һаруул ерээдүй байдал тээшэ бата найдамтайгаар дабшажа ябана. Социалистическэ оронуудай нэгэн уг зорилготой байһан ушар, тэдэнэй экономическа болон политическэ һүр хүсэнэй ургалта, аха дүүгэй ёһоор бэе бэетээ харилсан ажаллалга болон туһалалсалга, арминуудайнь хани барисаан социализмын дэлхэйн лагериие илагдашагүй хүсэтэй болгоно.

Советскэ Союз бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһые хамгаалан, бүхы дэлхэй дээрэ энхэ амгалан байдал тогтонижоруулхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

Гэбэшье эб найрамдал тогтоохо гэһэн СССР-эй, арадай демократиин оронуудай энэ хүсэл оролдологодонь США-гэй, Англиин, бусад империалистическэ гүрэнүүдэй засагаархид айхабтар ехэ һаад ушаруулна. Империалистнууд урдынхидаал адли буу зэбсэг түргэнөөр бүтээнэ, бэеэ даанхай гүрэнүүдэй дотоодын байдалда нюуса далдагүйгөөр оролсоно, эрхэ сүлөөтэ арадуудай амгалан байдалда аюул тохёолдуулна.

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство арад зонойнгоо хүсэл эрмэлзэлые бэелүүлэн, саашадаашье бүхы дэлхэй дээрэ үни удаан сагта бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө эрид шууд, эдэбхитэйгээр тэмсэхэ юм. Гэбэшье империалистнуудай зүгһөө хорото муухай ааша, үһэрилгын далда нюусагүйгөөр хэгдэжэ байгаа үедэ Советскэ Союз ороноо хамгаалха шадалаа саашадань бэхижүүлхын, Арми, Авиаци болон Флодоо мүнөө үеын эрхим һайн техникэ, буу зэбсэгээр хангахын, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ дайшалхы бэлэдхэл, һэргымжэ улам хурсадхахын тулада али болохо бүхы хэмжээнүүдые абана.

Иигэжэ арад зоноймнай, Коммунистическэ партиин болон Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргаһанайнь ашаар Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд булигдахагүй ехэ хүсэтэй боложо, дэлхэйн шэнэ дай эхилхэ гэжэ булимтарагшадай һэдээ һаань, тэдэндэ хатуу харюу үгэхэ шадалтай болонхой.

Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд арад зондоо, түрэл Коммунистическэ партидаа хизаарлашагүй үнэн сэхэ байдаг, мүн Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин туйлалтануудые нэрэтэй солотойгоор хамгаалжа, Эхэ эронойнгоо үмэнэ өөрынгөө уялга дүүргэхээр хододоо бэлэн байдаг.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ой мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэйн энхэ амгалан байдалай түшэг тулгуури — манай хүсэн түгэс Эхэ орон мандаха болтогой!

Баатарлиг совет арад, тэрэнэй гайхамшаг Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые эмхидхэн зоригжуулагша хүсэн — Советскэ Союзай Коммунистическэ партида алдар соло!

Ура!

***

Бүхы талмай дээгүүр хүсэтэ «Ура!» зэдэлжэ, артиллериин буудалгын салют нэрьенэ. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн ханхинана.

Һүүлээрнь сэрэгэй частьнуудай ябалга эхилбэ. Хүсэтэ оркестр марш наадана. Улаан Тугай, Ленинэй, Суворовой орденуудта хүртэһэн, М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Академиин һурагшад эгээн түрүүн ябажа гараба. Тэрэнэй һүүлээр Ленинэй ордендо хүртэһэн, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Улаан Тугта сэрэгэй-политическэ Академиин батальонууд гаранад. Мүн элдэб олон түрэлэй сэрэгэй дээдэ һургуулинуудай һурагшад хойно хойноһоо һүр жабхалантайгаар алхалалдан үнгэрнэ.

Тэдэнэй һүүлээр һүртэ хүнхинөөн дуулдажа, М. И. Калининай нэрэмжэтэ Таманска механизированнэ гвардейскэ дивизиин сэрэгшэдые һуулгаһан бронетранспортёрнууд гараба. Хойноһоонь манай сэрэгэй гайхамшагта техникэ — томо, бага буунууд, танкнууд, суута «катюшанууд» һубарилдан гаража, парад дүүрэбэ. Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд эрхим һайн сэрэгшэдтэй, эгээл эрхим шанартай буу зэбсэгтэй, тиимэһээ манай социалистическэ Эхэ ороной нэрэ түрые, бэеэ даанхай байдалые бүрин хамгаалжа шадаха гэжэ энэ парад үшөө дахин харуулаа.

***

Тиигээд, далай мэтэ улаан тугуудые намилзуулһан демонстрантнууд ябажа эхилнэ. Эхин түрүүн физкультурнигууд ябажа гараа. Бүхы социалистическэ лагериин оронуудай тугуудые намилзуулһан бүлэг физкультурнигуудай гарахада трибуна дээрэ байгаашад альгаа шангаар ташаба. Октябриин туг доро жагсаһан 950 миллион хүнүүд шэнэ ажабайдал байгуулжа байна гэжэ эдэ тугууд харуулаа. Тиигээд авиамоделистнүүд, планеристнүүд, парашютистнууд гарана. Мавзолейтэй зэргэлхэдээ, тэдэнэр элдэб үнгын мүшэ одонуудые, шарнуудые, түбинүүдэй дүрсэнүүдые, ракетэнүүдые огторгой өөдэ дэгдээжэ, замбуулин руу ойрын сагта аяншалха түсэб һануулна.

Тэдэнэй һүүлээр үнгын сэсэг бариһан бүлэг үхибүүд дүтэлэн ерэжэ, Мавзолейн трибуна дээрэ гүйлдэжэ гараад, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ, айлшадта сэсэгүүдээ бэлэглээ.

Хүгжэмэй һүр жабхаланта зэдэлээн доро нииcлэлэй түрүү ажалшад Ленинэй орденоор шэмэглэгдэһэн Москвагай туг үндэр дээрэ үргэн ябажа үнгэрнэ. Хойноһоонь һубарин Москвагай ажалшад, наука, техникын, промышленность болон соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд хүхюу баяртайгаар үнгэрэн гарана. Тэдэнэр ажалдаа туйлаһан амжалтанууд тухайгаа, саашанхи һүртэ хараанууд тухайгаа улаан бүдүүдтэ бэшэнхэй, тэдэнээ дээрэ үргөөд барижа ябана. Мүн Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдые тэдэнэр абажа ябана.

Бүхы Москва, бүхы оромнай ажалдаа баатаршалга харуулан, КПСС-эй XXI съездые угтахаар бэлэдхэжэ байна. Улаан талмай дээгүүр тамаран гараһан олон зуун плакадуудта энээн тухай элеэр хэлэгдэнхэй.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй дүрсэ, доронь нээлгээтэй номой дүрсэ бариһан хүнүүд трибунаһаа элеэр харагдана. Энэ хадаа СССР-эй Наукануудай академи, эрдэмтэд ябана гээшэ. Эндэ тэндэ жагсаалда хабаадагшадай дээгүүр бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудай ехэ, багашье дүрсэнүүд элинэ. «Советскэ эрдэмтэдтэ алдар соло!» гэһэн үгэнүүд талмай дээгүүр зэдэлнэ.

Краснопресненскэ, Ленинскэ, Ждановска, Куйбышевска, Ленинградска, Кировскэ, Свердловско, Фрунзенска болон нииcлэлэй бусад районуудай колоннонууд омог хүхюу дуунуудые дуулалдан, эбтэй эетэйгээр алхалалдан Улаан талмай дээгүүр үнгэрөө.

Советскэ хүнүүд бүхы дэлхэйн арадуудтай, тэрэ тоодо Англи, США, Франци, Итали, Финлянди, Швеци, Норвеги, Даниин арадуудтай эбтэй зетэйгээр, амгалан тайбанаар ажаһуухые хүсэнэ гэжэ энэ жагсаал үшөө дахин айхабтар элеэр харуулаа.

Хоёр часай туршада Улаан талмай дээгүүр ажалшадай һайндэрэй ябалган үргэлжэлөө. Энэ жагсаал советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы, һүр жабхаланта ажал бэелүүлхээр эрид шиидэнхэй байһые, Коммунистическэ парти болон арадаймнай таһаршагүй нягта нэгэдэлтэй байһые эли тодоор харуулжа үгөө.

(ТАСС).

БҮГЭДЭ АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

Совет арад бүхы түрүү хүн түрэлтэнтэй сугтаа Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэбэ. Урда далайнуудай эрьеһээ мүльһэтэ Балтика хүрэтэр, Алас Дурна зүгһөө баруун хилэ хүрэтэр—хаа хаанагүй совет хүнүүд алдарта ойн һайндэрые тэмдэглэн, коммунизм байгуулгадаа өөһэдын туйлаһан амжалтануудые харуулан, Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа инаг дуратайгаа мэдүүлэн, демонстрацида олоороо жагсаһан байна.

ЛЕНИНГРАД

Энэ һайндэрые ленинградайхид илангаяа баяртай хүхюунээр үнгэргөө. Яахадааб гэхэдэ, 41 жэлэй саада тээ, Нева мүрэн дээрэхи городто «Аврорын» түрүүшын буудалган болоно, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үеын ерэһые мэдүүлһэн байгаа бшуу.

Һаяхан гараһан наранай хурса элшэ Нева мүрэн дээрэхи маные өөдэнь хөөрүүлнэ. Хэдэн арбаад мянган ленинградайхид үйлсэнүүдтээ гаранхай. Ирагуу һайхан, хүхюутэй дуун, энеэдэн, мүн революционно болон арадай дуунуудай хүгжэм хаа хаанагүй зэдэлнэ.

Үглөөнэй эгсэ 9 часта Нева мүрэн дээрэ Далайн сэрэгэйхидэй парад эхилбэ. Удаань Дворцово талмай дээрэ һайндэрэй жагсаал болоо.

Һайндэрэй колоннодо ябагшад Маркс, Ленинэй, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн аха дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдые барижа ябаба.

Октябриин һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ туйлагдаһан амжалтануудай рапортнууд демонстрантнуудай толгой дээгүүрнь харагдана. Ленинградай ажалшад 10 һарынгаа үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэһэн юм.

Ленинградайхидай һайндэрэй демонстраци хоёр часай туршада үргэлжэлээ. Демонстрацида 500 мянга гаран хүн хабаадалсаа.

КИЕВ

Украинада болоһон Октябриин һайндэр хэзээ хэзээнэйхиһээ хүхюу сэнгэлигээр үнгэрөө. Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар гайхамшагта амжалта туйлажа, советскэ Украина Ленинэй хоёрдохи орденоор шагнагдаһан байна.

Киев, тэрэнэй үйлсэ, талмайнууд гоё һайхан тугууд, транспарантнуудаар гоёогдонхой байгаа. Эндэ сэрэгэй парадые Киевскэ сэрэгэй округой командалагша Советскэ Союзай Маршал В. И. Чуйковой угтан абаһанай удаа, олон тоото ажалшадай демонстраци болоо.

МИНСК

Белоруссиин түб хото — Минск. Эндэ сэрэгэй парадай болоһоной һүүлээр, тэрэнэй гол талмайе демонстрантнууд ерэжэ һэлгэбэ. Колонно бүхэнэй транспарантнууд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Уряанууд, плакадууд, диаграмманууд толорон харагдана. Эдээн дээрэнь Белоруссиин ажалшадай Агууехэ Октябриин, Советскэ Белоруссиин 40 жэлэй, мүн КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ туйлаһан амжалтануудай тухайнь бэшэгдэнхэй. Тэрэшэлэн колоннонууд дээрэнь Агууехэ вождьнор К. Маркс болон В. И. Ленинэй, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд харагдана.

Минскын ажалшад Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ горьтойхон амжалта туйлаа. Минскын промышленность 10 һарынгаа программые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Тиихэдэ городой фабрика, заводууд 200-гаад шэнэ зүйл үйлэдбэрилөө, барилгашадынь 100-гаад мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байрануудые ашаглалгада оруулаа.

* *
*

Тэрэшэлэн Ташкент, Алма-Ата, Баку, Ереван, Вильнюс, Таллин, Ашхабад, Фрунзе, Сталинабад, Хабаровск, Владивосток, Улан-Удэ, Новосибирск, Воронеж, Свердловск, Сталинград болон үргэн уужам Эхэ оронноймнай бусад городуудаар ажалшадай һайндэрэй демонстрацинууд боложо үнгэрөө.

Үдэшэнинь оронноймнай городууд, тосхонуудта олониитэ ажалшадай сэнгэлгэн болоо. Манай Эхэ ороной ниислэл хото — Москвада, союзна республиканууудай ниислэлдэ, мүн герой-городууд: Ленинград, Сталинград, Севастополь, Одессэдэ агууехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгтэһэн байна.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улан-Удэ городой ажалшадай демонстраци.
А. Мантаевай фото.

Улан-Удын ажалшадай демонстраци

Эндэ суглараад байһан зоной дундаһаа гэнтэ дун сагаахан гулабхаа дэгдэжэ, Революциин талмай дээгүүр хэды еды зуралзан эрьелдээд, шанха хойто зүг барин сахилгаан түргэнөөр шуумайшаба. Наран һүрэг ялбан бишыхан толбо болоод саашалжал ябана. Тээ саанань, Соведүүдэй Байшангай алтан оройдо далбажа байһан гал Улаан туг «наашаа, наашаа!» гэһэндэл һүр жабхалантайгаар эбхэрэн намилзана. Гулабхаагай үшөө далда ороогүй ябахада:

«Сахилгаан шэнгеэр зуралзааша
Сагаан далитай гулабхаа...» —
гэһэн дуунай аялга талмай дээгүүр зэдэлшоо һэн.

Алишье үйлсэдэ оро, алишье талмай дээрэ гара —хүн зон дүүрэн. Ноябриин 7-ной үглөөгүүр 10 час багта ниислэл хотымнай гол гол үйлсэнүүдтэ, талмайнууд дээрэ үй түмэн зон сугларшанхай, демонстрацида гарахаяа зэргэдэ жагсажа байба. Һайндэрэйхеэр—үнгэ бүреэр хубсалһан хүнүүд эндэшье, тэндэшье хатаралдана, дуулалдана. Хүнүүдэй энеэлдэхэ, хүхилдэхэ, бэе бэеэ амаршалалсаха, радиогой ирагуу һайхан хүгжэм татаха абяан замханагүй.

Хаанашье яба—уряа лозунгнууд, диаграмма, плакадууд, гоё һайхан зурагууд, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд.

Эгсэ 11 час боложо, Соведүүдэй талмай дээрэһээ баяр ёһололой һүр жабхаланта хүгжэмэй аялга наяршаба. Соведүүдэй Байшангай баруун үүдэндэхи трибуна дээрэ республикымнай партийна, правительственна органуудай хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй, РСФСР-эй, БАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, уряалаар ерэһэн айлшад зогсожо байба.

Соведүүдэй талмайн урда үзүүрһээ 15 республикануудай Улаан тугуудые далбуулһан демонстрантнуудай түрүүшын колонно гаража ерэбэ. Дороһоо үдэжэ ябаһан залуу үетэндэ—Улан-Удын 1-дэхи һургуулиин һурагшанарта демонстраци нээхэ хүндэтэ хуби тудаа.

—Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй алдарта ой мандаха болтогой! Ура!—гэһэн үгэнүүд трибуны дэргэдэхи репродукторһаа соностожо, «Ура!» хашхараан талмай дээгүүр зэдэлшэбэ.

Тэдэнэй һүүлээр хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи һургуулинуудай һурагшанар хойно хойноһоо үнгэржэл, үнгэржэл байна. Үхибүүд булта хүхюутэй, омог дорюунаар трибуны урдуур гэшхэлэлдэнэ.

—Пионернүүд, хүн түрэлтэнэй ерээдүйн жаргалай—коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ болохоор бэеэ зэһэгты!

Улан-Удын олон тоото һургуулинуудай һурагшадай үнгэржэ дүүрэхэлээр, нэгэ адляар хубсалһан ажалай резервын һургуулиинхид ябажа захалба.

—Хүдэлмэришэн ангиин халаан—ажалай резервын һурагшанарта Октябриин амаршалга! Ура!

— Ура-аа-а!

Тэдэнэй һүүлээр Железнодорожно районой ажалшадай демонстраци захалба. Октябрь һарынгаа түсэбые 106,9 процент дүүргэһэн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводойхид түрүүлэнхэй.

— Хүндэ индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

— Алдар соло-оо-!

Паровоз, вагон заһабарилагшадай трибуны дэргэдэ ерэхэдэ, гэнтэ ракетэ тэһэржэ, Соведүүдэй Байшангай орой дээрэ «Эб найрамдал» гэһэн уряатай бишыхан парашют задаржа, зоной анхарал татана.

Тэдэнэй һүүлээр Улан-Удын ТЭЦ-эй, түмэр харгын узелай, паровозно, вагонно депонуудай, түмэр харгын, лесотехническэ техникумүүдэй коллективүүд хойно хойноһоо ябажа гараба.

Промышленна предприятинуудаар олон Октябрьска районой ажалшадай демонстраци захалба. Ород бурят хоёр хүбүүд машина дээрэ зогсожо байгаад, томо гэгшын Улаан туг баринхай, талмайн урда үзүүрһээ анха түрүүлэн гаража ерэнэ. Бурят хүбүүниинь ягаан торгон тэрлиг үмдэнхэй, утаһан бэһэ бэһэлэнхэй, шобхо малгайтай. Хоёр хүбүүд тугаа дээрэ үргэн, трибунын ойгуур үнгэрнэ.

Республикын түрүү предприятинуудай нэгэн болохо мяха-консервын комбинадайхид колонные толгойлжо ябана. Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн тусхай нэгэ машина дээрэ комбинадтаа бүтээн гаргагдадаг элдэб зүйлэй юумэнүүдые—ехэшье, багашье банкануудтай консервэнүүдые, янза бүриин колбасануудые жэрысэ табинхай, абажа ябана.

—Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан мяха-консервын комбинадайхидта алдар соло!

— Алдар соло-оо-о!

Агууехэ Октябриин һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохо зуураа, мяха-консервын комбинадайхид 10 һарынгаа түсэбые 104,1 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 17 миллион үлүүтэй түхэригэй продукци буйлуулан гаргаа.

Комбинадай суута хүдэлмэришэдэй дунда мүн һая эмхидхэгдэһэн мяха-һүнэй техникумэй һурагшанар омог дорюунаар гэшхэлэлдэнэ.

Жэл бүри шанар һайнтай нооһон шэнэ будүүдые нэхэдэг боложо байһан Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикынхид мүн лэ тусхай машина дээрэ янза бүриин будүүдые нэмэжэрхинхэй гаража ерэбэ. Демонстрантнуудай дээгүүр харагдажа ябаһан плакадууд дээрэһээ ойлгоходо, энэ фабрикынхид октябрь һарынгаа түсэбые 119,2 процент дүүргэжэ, 10 һара соо түсэбһөө гадуур 61400 метр элдэб янзын нооһон бүд нэхэжэ гаргаһан байна.

Сэмбэ нэхэгшэдэй хүхюутэй, зугаатайшье гээшэнь аргагүй. Зарим нэгэн дуушье дуулалдана, нүгөө зарим хатаралданашье, бэшэниинь «уращье» хашхаралдана.

Тэдэнэй һүүлээр республиканска больницын эмшэнэр, тиигээд Улан-Удын модоной заводойхид ябажа үнгэрбэ.

«Механлит» заводойхид Советскэ районой ажалшадай демонстрацие толгойлонхой. Удаань совнархозойхид «ура!» хашхаралдаһаар, дуу дуулалдаһаар трибунын ойгуур үнгэржэ, социалистическэ мүрысөөндэ баһал түрүүлжэ ябадаг механизированнэ шэлэй заводойхид трибунада дүтэлжэ ерэнэ.

—Дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой! Ура!

— Ура-аа-а!

Шэлэй заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха 10 һарынгаа түсэбые 117,2 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 23 вагон шэл гаргаа.

Бурпромсоведэй олон тоото артельнүүдэй, автотранспортна конторын, элдэб эмхи зургаануудай коллективүүд хойно хойноһоо үнгэржэл, үнгэржэл байна.

«Гурбан жэлэй соёлой доботолгые эмхитэйгээр ябуулая!» гэһэн уряа лозунгтой культурын хүдэлмэрилэгшэдэй демонстраци захалба. Городой театрнуудай артистнууд, музыкантнууд дуу дуулалдаһаар, хатаралдаһаар, энеэдэ наада гаргаһаар үнгэрнэд. РСФСР-эй арадай артистнууд Чойжонима Генинов, Найдан Гендунова, БАССР-эй габьяата артист Жамса Иванов, артистка Сыремжэ Уладаева гэгшэд «Будамшууда» наададагаараа машина дээрэ хүтэрэлдэшэнхэй ёохор хатаралдаһаар, зониие энеэлгэһээр үнгэрбэ.

Советскэ районой олон тоото эмхи зургаануудай коллективүүд үнгэржэл байна.

Бурядай зооветеринарна, багшанарай институдуудай студентнүүд факультет факультедээрээ трибунын ойгуур ябажа гарана.

— Совет студентнүүд мандаха болтогой! Ура!

— Ура-аа-а!

Һүүлээрнь хүгжэмэй, багшанарай, хүдөө ажахын, кооперативна техникумүүдэй, училищинуудай студентнүүд баяр баясхалантайгаар, омог дорюунаар гэшхэлэлдэн, Соведүүдэй талмай дээгүүр гараа. Кооперативна техникумэй студентнүүд Улан-Удын ажалшадай демонстрацие түгэсхэн хатаралдаһаар трибунын урдуур гараба.

Республикымнай ажалшадай һайндэрлэлгэ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. Аймагай колхозуудта, совхоздо, РТС-тэ, Гусиноозерск городто, мүн бусад газарнуудаар баярай суглаанууд болоо. Аймагай центр—Ново-Селенгинскдэ болоһон суглаан дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Тихоненко элидхэл хэһэн байна. Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд хүдөө ажахын хүдэлмэри саг соонь дүүргэлгээр эрхим амжалта туйлажа, аймагай Хүндэлэлэй самбар дээрэ бэшэгдэбэ. Тельманай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ һайндэрые угтаһан байна.

Г. Сабжаев.

КЯХТА. Городой ажалшадай баярай суглаан, демонстраци ноябриин 6—7-ной үдэрнүүдтэ болоо. Аймагай промышленна предприятинууд, совхоз болон колхозууд агууехэ һайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаба. Сүхын арһанай заводой коллектив арба һарынгаа түсэбһөө гадуур 810 мянган түхэригэй продукци гаргаһан байна. Тиихэдэ эндэхи пивэ шанагшад жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7 болотор дүүргээд, 1959 оной түсэбөөр хүдэлжэ эхилбэ.

Кяхтын совхоз мал ажал хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые хоёр дахин шахуу дүүргэбэ. Тиихэдэ һү абалгые нёдондоной энэ үеынхиһөө 1,2 дахин ехэ болгоһон байна.

С. Климов.

МУХАРШЭБЭР. «Үнэн» колхоз Октябриин һайндэрые шэнэ клуб соогоо найрлаба. Клуб нээлгын суглаанда хүрэшэ колхозуудайнь түлөөлэгшэд, республикын культурын министрын орлогшо нүхэр Шадаров, энэ колхозһоо ургажа гараһан залуу уран зохёолшо нүхэр Чимитов болон бусад байлсаа. Колхозниггуудай баярай суглаан дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Цыбиков элидхэл хэһэн байна. Һүүлээрнь Улан-Удын Бурят драмын театрын артистнар һайндэрэй ехэ концерт табиба.

М. Фалилеев.

ГУСИНООЗЕРСК. Городой ажалшадай демонстрацие һургуулинуудай һурагшад нээбэ. Удаань промышленна предприятинуудай коллективүүдэй дундаһаа 7—8-дахи түрүү шахтын горнягуудай колонно гараһан байна. Энэ шахтын коллектив 10 һарынгаа түсэб 111 процент дүүргээ. Тингэжэ жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн гурбан квартал соо миллион шахуу түхэригэй арьбалалта хэбэ. Тэрэшэлэн городой автобазын, центральна механическа мастерскойн коллективүүд жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, мүнөө 1959 оной февраль һарын түсэбөөр ажаллажа байна.

Ф. Моренец.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойе хилын саана иигэжэ һайндэрлэбэ

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойе совет арадтай хамта бүхы дэлхэйн ажалшад баяр баясхалантайгаар һайндэрлөө.

Социалистическэ оронуудта Агууехэ Октябриин һайндэр политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэржэ, энэ алдарта ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд, ехэ демонстраци, митингнүүд болоо.

Агууехэ Октябриин революциин 41 жэлэй ойе Хитадай Арадай Республикын аха дүү арад үргэнөөр тэмдэглэбэ. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан һайндэрэй урда тээ Пекиндэ болоһон байна.

Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ, Гүрэнэй Соведэй прэмьер Чжоу Энь-лай, бусад тусхай тушаалта хүнүүд суглаан дээрэ байлсаа. КПК-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, Хитад-советскэ хани барисаанай общество центральна правлениин түрүүлэгшын орлогшо Линь Бо-цюй суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн гүйсэһэн энэ алдарта үдэрые бүхы хитад арад баяр баясхалантайгаар, ехэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэжэ байна. Октябриин революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үеын эхи, дэлхэйн бүхы оронуудай капитализмһаа социализмда, коммунизмда дамжан орелгын эхи табижа үгөө. Тиимэһээ энэ революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эрид ехэ эрьелтэ хэжэ үгэһэн байна. Октябриин революци хадаа агууехэ Советскэ Союзые бии болгоо, империализмын үндэһэ һуурииие һулаpуулаа, империалистическэ дарлалтада эсэргүү тэмсэлдэ бүхы дэлхэйн арадуудые зориг-жуулаа гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Социалистическэ бусад оронууд Октябриин революциин замаар урагшаа дабшажа ябана. Бүхы социалистическэ ехэ бүлэмнай гайхамшагтай түргэнөөр хүгжэнэ гэжэ Линь Бо-цюй хэлээ.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойтой дашарамдуулан КНР-эй Гүрэнэй Совет Хитадта хүдэлжэ байһан советскэ мэргэжэлтэдэй хүндэлэлдэ зорюулан уулзалга хэһэн байна.

* *
*

Советскэ Союзтай аха дүүгэй эбдэршэгүй хани барисаагаа саашадань хүгжөөхэ уряатайгаар Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ойе Польшын арад тэмдэглээ. Польшын ниислэл—Варшавада Соёл культурын болон наукын ордон соо баярай заседани болоо.

Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ой тухай ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, секретарь Р. Замбровский элидхэл хээ.

* *
*

Чехословакиин Республикын ажалшад Октябриин революциин 41 жэлэй ойе ехэ баяртайгаар тэмдэглээ. Энэ үдэртэ зорюулагдаһан суглаанууд, митингнүүд ороной предприятинуудта, эмхи зургаануудта, хүдөө ажахын кооперативуудта болоһон байна.

Агууехэ һайндэрэй урда тээ, Прагын Староместскэ талмай дээрэ Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдан, ажалшадай ехэ митинг болоо. Чехословакиин коммунистическэ партиин ажал-ябуулагшад, КПЧ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, Чехословакиин Респу... кын президент Антонин Новот... түрүүтэйгээр митингдэ хабаа... саа. Правительствын түрүү... В. Широкий, СССР-һээ Чехосл... кида байдаг элшэн сайд И. Т. Г... шин митинг дээрэ үгэ хэлээ.

* *
*

Болгариин ниислэл хото—Соф... Агууехэ Октябриин социалист... скэ революциин 41 жэлэй ойдо ... рюулагдаһан баярай суглаан бо...

«41 жэл соо, Агууехэ Октяб... илалта түгэлдэр туг доро» ... элидхэл Болгариин коммунист... скэ партиин ЦК-гэй гэшүүн, Б... ро-советскэ хани барисаанай б... арадай комитедэй гүйсэдхэхэ б... гой түрүүлэгшэ Цола Драгой... хэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй П... зидиумдэ, СССР-эй Министрну... Соведтэ, КПСС-эй ЦК-да эль... дэхэ амаршалгын телеграммын... стые суглаанда хабаадагшад б... лан абаа.

* *
*

Октябриин 41 жэлэй ойе В... риин арад баяртайгаар тэмдэгл... Будапештдэ баярай заседани ... лоо. Агууехэ Октябрьска социал... тическэ революциин 41 жэлэй ... тухай ВСРП-гэй ЦК-гэй полит... рогой гэшүүн Карой Кисш ... элидхэл хээ.

* *
*

Берлинэй «Фридрихштадт-па... тын» томо залнуудай нэгэн... Берлинэй предприяти, эмхи зург... нуудай ажалшадай олон түлөө... шэд, демократическа партинууд... олониитын организацинуудай хү... бэрилэгшэд, элитэ эрдэмтэд, ... ствонуудай ажал-ябуулагшад, ... циональна арадай армиин генера... пууд болон офицернүүд сугла... Агууехэ Октябриин социалист... скэ революциин 41 жэлэй ойдо ... рюулагдаһан баярай заседани ... болоо. Агууехэ Октябриин 41 жэ... ой тухай ГДР-эй Министрну... Соведэй түрүүлэгшэ О. Гротев... үгэ хэлэһэн байна.

* *
*

Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ... хүндэлэлдэ зорюулагдаһан ба... суглаанууд, арадай манифеста... нууд Бухарестдэ, Тиранада, У... Баторта, Пхеньянда, Ханойдо ... лэ болоо.

Агууехэ Октябриин социалист... скэ революциин 41 жэлэй ойе ... дэрлэлгэдэ Индиин олониитэ ... хэблэл ехэ анхарал хандуу... Москвада Улаан талмай дээрэ ... лоһон парад болон ажалшадай ... монстраци тухай мэдээсэлнүү... Москвагай Соведэй баярай засе... ни дээрэ А. И. Микоянай нояб... 6-да хэһэн элидхэлые Индиин ... тэнүүд толилоо.

Ирагай арад зон совет ара... баяр баясхалан хүргэн, дурла... мэдүүлэн, Октябриин 41 жэлэй ... тэмдэглээ.

Финляндиин, ОАР-эй Сирий... районой, Францин, Бирмын, Бел... гиин, Японой, Аргентинын, Афга... станай, Цейлоной, бусад оронууд... түрүү зон Агууехэ Октябр... социалистическэ революциин 41 ж... лэй ойе баярай оршон байдал... тэмдэглэбэ.

Гадаадын оронуудта байдаг с... ветскэ посольствонуудта Агуу... Октябриин социалистическэ ре... люциин 41 жэлэй ойн хүндэлэ... зорюулагдаһан уулзалганууд боло...

(ТАСС)

СЕПГ-гэй ЦК-да КПСС-эй ЦК-гэй үгэһэн бэлэг

Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедтэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй бэлэг болгон үгэһэн «Владимир Ильич Ленин» гэһэн документальна фильмые СССР-һээ Германиин Демократическа Республикада байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд М. Г. Первухин КПСС-эй Центральна Комитедэй даалгабаряар СЕПГ-гэй Центральна Ком... тедэй нэгэдэхи секретарь В. Уль... рихтда ноябриин 6-да дамжуул... үгөө.

Энэ үнэтэ бэлэгэйнь түлөө КПСС... эй Центральна Комитедтэ баясх... лан хүргэхэ зуураа, хоёр парти... хоорондохи аха дүүгэй хани б... саае саашадань бэхижүүлгэдэ ... фильм туһалха гэжэ В. Ульбрихт хэлээ. (ТАСС)

МНРП-гэй ЦК-да КПСС-эй ЦК-гэй үгэһэн бэлэг

УЛАН-БАТОР, ноябриин 8. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй бэлэг—«В. И. Ленин» гэһэн документальна фильмые Монголой арадай-революционно партиин Центральна Комитедтэ СССР-һээ МНР-тэ байдаг посольство дамжуулан үгөө гэжэ Монцамэ агентство мэдээсэнэ. Энэ бэлэгые МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Д. Дамба хүлеэн аба... МНРП-гэй бүхы гэшүүдэй, респу... ликын бүхы ажалшадай ... КПСС-эй Центральна Комитедтэ баясхалан хүргөө.

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00885. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4705.